

OSADA WCZESNOŚREDNIOWIECZNA

WSTĘP

Opracowanie niniejsze jest prezentacją wyników analizy wczesnośredniowiecznej osady, odkrytej podczas badań archeologiczno-ratowniczych na stanowisku 6 we Wrocławiu-Partynicach. Jednocześnie jest ona przyczynkiem do szerokopojętych studiów nad osadnictwem otwartym stanowiącym zaplecze wiejskie wczesnomiejskiego Wrocławia.

Celem pracy jest:

- ukazanie przestrzennego rozwoju osady w połączeniu z funkcją poszczególnych obiektów,
- próba przedstawienia wewnętrznego rozplanowania zagrody i domu wiejskiego,
- ustalenie ram chronologicznych,
- określenie funkcji osady na tle osadnictwa otwartego okolic Wrocławia.

Realizacji wyżej obranego celu dokonano w wyniku zastosowania analizy:

- funkcjonalnej obiektów nieruchomych,
- typologicznej materiałów ruchomych,
- technologiczno-typologicznej materiałów ceramicznych¹.

Osada we Wrocławiu-Partynicach położona jest wzdłuż rzeki Ślęzy, lewobrzeżnego dopływu Odry, na osi północ-południe, na piaszczystym, przepuszczalnym podłożu. Stanowisko to jest najszerzej odsłoniętą wsią wczesnośredniowieczną, położoną w niedalekim sąsiedztwie wczesnośredniowiecznego Wrocławia. Omawiana osada znajduje się obecnie w granicach administracyjnych miasta, w jego południowo-zachodniej części, oddalona około 8 km w linii prostej od grodu na Ostrowie Tumskim. Zlokalizowana jest w zachodniej części stanowiska na powierzchni 54 arów (uchwycono krawędź wschodnią i południową osady). Warstwa kulturowa, jak również partie stropowe obiektów uległy zniszczeniu, co spowodowało znaczne zubożenie materiału zabytkowego oraz przekazu źródłowego.

Złożoność sytuacji stratygraficznej stanowisk wielokulturowych powoduje, że wynik analizy jest w znacznej mierze uzależniony od zastosowanych metod eksploracji. Związek ten jest szczególnie czytelny w przypadku obiektów wielokulturowych czy wielofazowych,

gdzie wprowadzenie odpowiedniej ilości przekrojów ma istotny wpływ na określenie ich chronologii. Nie bez znaczenia jest również eksploracja obiektów warstwami kulturowymi, pozwalająca na lokalizację materiału ruchomego w obrębie rejestrowanego układu stratygraficznego. Uwzględnienie lokalizacji zabytków umożliwia nieraz określenie zachodzących między nimi przemieszczeń, spowodowanych działaniem różnorodnych procesów podepozycyjnych. Obserwowane w obiektach przemieszczenia materiałów mogą być spowodowane:

- dostaniem się do jamy chronologicznie starszej materiałów młodszych w wyniku użytkowania obszaru we wczesnym średniowieczu – partie stropowe obiektów,
- wkopaniem obiektu wczesnośredniowiecznego w obiekt o starszej metryce,
- zakłóceniem obiektu wczesnośredniowiecznego przez wtórne dostanie się materiałów starszych w trakcie niwelacji terenu lub działalności rolnej,
- połączeniem się dwóch obiektów starszego i młodszego przez bliską lokalizację, zatarcie styków lub częściowe naruszenie obiektu starszego.

Wczesnośredniowieczny materiał wystąpił w 228 obiektach częściowo wraz z materiałem o innej chronologii (ryc. 1 i 2). W związku z tym dominacja materiału wczesnośredniowiecznego stała się podstawą datowania obiektu na ten okres. Wszystkie pozostałe obiekty o przewadze materiału neolitycznego, lateńskiego, ogólnie określane jako pradziejowe lub przemieszane, zostały uznane za obiekty o nieokreślonej chronologii. Wprawdzie należy się zastanowić, czy przewaga dwóch fragmentów ceramiki może stanowić o datowaniu obiektu na konkretny okres, jednak weryfikując materiały nieruchome z osady zauważono, że przyrost ilościowy jam z materiałem wczesnośredniowiecznym nie powoduje przyrostu informacyjnego, a wręcz przeciwnie powoduje tylko wzrost frekwencji obiektów o funkcji nieokreślonej. Problemатyczne jest również datowanie obiektów o dość znacznym rozdrobnieniu materiału i często posiadających małą frekwencję ułamków ceramiki, od 1 do 5 fragmentów², przy jednoczesnym braku zabytków starszych.

¹ Do celów analizy ceramiki wykorzystano bazę danych Microsoft Access 2.0., pozwalającą na rejestrację znacznej liczby cech, przy jednoczesnym dowolnym ich układzie. W programie tym stworzono tabelę, w której jeden rekord składa się ze 156 pól (156 cech o różnej hierarchii ważności) zdefiniowanych w postaci tekstu lub zapisu cyfrowego – liczby. Zapis tekstowy odnosił się do cech naczyń, zapis liczbowy obejmował parametry wielkościowe. Tabela ze sformalizowanym zapisem danych umożliwiła szybkie zestawianie wyników i stała się podstawą kwerend wybierających, krzyżowych i formularzy. Odstąpiono od tej zasady w przypadku materiału pochodzącego z arów 9-45, gdzie rozdrobnienie ceramiki powodowałoby wyeliminowanie w znacznej części materiału ceramicznego.

MATERIAŁY

Podstawą układu katalogu są numery polowe obiektów. Kolejność prezentacji materiału jest uzależniona od numeru porządkowego aru (244 – numer obiektu/9 – numer ara). W celu ułatwienia korzystania z części materiałowej oznaczenia polowe obiektów zostały poprzedzone numerami porządkowymi. Zestawienia materiału ruchomego pochodzącego z oczyszczania powierzchni wykopu zostały podane przed obiektami z danego ara. W opisie obiektów w części dotyczącej inwentarza ruchomego, oprócz materiału wczesnośredniowiecznego, uwzględniono również materiały starsze. W przedstawieniu graficznym treści kulturowych obiektów (ryc. 3) przyjęto zasadę łączenia symboli oznaczających poszczególne rodzaje wypełnisk, np.: brunatna próchnica z węglem drzewnym – szrafura 1 i szrafura 12.

Obiekt 1 (244/9) – o zarysie prostokąta z zaokrąglonymi narożami, wymiarach 0,85 x 0,6 m, powierzchni 0,5 m² i orientacji dłuższej osi z NE na SW. Profil jamy posiada kształt odwróconego trapezu o prostym dnie. Wypełnisko obiektu stanowi intensywnie czarna próchnica o miąższości 0,3 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 2 (301/14) – nieregularny, o wymiarach 2,2 x 1,2 m, powierzchnia 2,6 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. W przekroju jama ma kształt niecki o płaskim wyrównanym dnie. Jedna ze ścian bocznych jest prawie pionowa, druga natomiast opada bardziej stromo ku dołowi. Głębokość obiektu, którego wypełnisko stanowi szaro-brunatny żwir, wynosi 0,1 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 krzemienne resztki rdzenia.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 3 (303/14) (ryc. 4: 1) – czytelny w postaci nieregularnego zarysu o wymiarach 1,5 x 1,4 m, powierzchni 2,1 m² i orientacji dłuższej osi z NE na SW. Około 12 cm od zarejestrowanego poziomu obiekt przyjmuje kształt owalu o wymiarach 1,36 x 1,2 m. Na profilu jama zarysowała się w kształcie niecki, o półokrągłym dnie i jednej ze ścian bocznych stromo opadającej ku dołowi. Wypełnisko obiektu stanowi czarna, piaszczysta próchnica ze spalenizną. Na głębokości 45 cm (w spągu) od poziomu stropu obiektu uchwycono palenisko utworzone z kamieni i ceramiki o wymiarach 0,4 x 0,26 m.

Funkcja: palenisko (być może pozostałość jamy pa-

leniskowej stanowiącej część niezachowanego większego obiektu?).

Inwentarz: 73 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 5: 1-2), 5 fragmentów kości, 1 krzemienno wiór.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 4 (246/15) – w kształcie koła, o średnicy 40 cm, powierzchni 0,1 m². Wypełnisko jamy o pionowych ścianach bocznych, zaokrąglonym dnie i głębokości 0,5 m stanowi czarno-brunatna próchnica.

Funkcja: dołek po słupie (?).

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 5 (602/20) – kolisty, średnica 0,36 m i powierzchnia 0,1 m². Półkolistą jamą o głębokości 0,14 m, posiada jednorodne wypełnisko w postaci szaro-brunatnej próchnicy.

Funkcja: dołek po słupie.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 polepy.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 6 (91/23) – owalny, uchwycone wymiary 1,2 x 1,12 m, powierzchnia 1,3 m². Przekrój jamy czytelny na profilu w postaci niecki o półokrągłym dnie i jednej ze ścian bocznych stromo opadającej ku dołowi. Głębokość obiektu wynosi 0,2 m, natomiast jego wypełnisko stanowi ciemnobrunatna, piaszczysto-żwirowa próchnica.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, kość.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 7 (605/30) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami, o wymiarach 1,5 x 0,6 m, powierzchni 0,9 m² i dłuższej osi skierowanej E-W. Nieckowata jama ma nieregularny kształt i głębokość 0,1 m, cechuje się jednorodnym wypełniskiem w postaci ciemnobrunatnej próchnicy.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 6 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 8 (607/30) – o zarysie prostokąta z zaokrąglonymi narożami, wymiarach 1,9 x 0,8 m i powierzchni 1,5 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest z N na S. Jama w kształcie półkola, o głębokości 0,24 m, posiada wypełnisko jednorodne, w postaci ciemnobrunatnej próchnicy.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 fragmenty ceramiki prądiejowej.

² Brak materiału lub jego mała frekwencja nie zawsze może być podstawą negowania jak i potwierdzania chronologii wczesnośredniowiecznej, wprowadzenie pojęcia „obiekty o nieokreślonej chronologii” stanowi próbę rozwiązania tego problemu dość istotnego w przypadku osad wielokulturowych.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 9 (608/30) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami, o wymiarach 1,8 x 1 m, powierzchni 1,8 m², zorientowany w kierunku NE-SW. Nieckowata jama z nieregularnym dnem na głębokości 0,4 m jest wypełniona ciemnobrunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 odłupki krzemienne.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 10 (609/30) – prostokątny, o wymiarach 1,8 x 0,72 m, powierzchnia 1,3 m², orientacja dłuższej osi z E na W. Jama w kształcie półkola o głębokości 0,3 m jest wypełniona ciemnobrunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 11 (610/30/41) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami, o wymiarach 2,42 x 0,8 m i powierzchni wynoszącej 1,9 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana z NE na SW. Jama w kształcie odwróconego trapezu, zagłębiona na 0,16 m, posiada jednorodne wypełnisko w postaci ciemnobrunatnej próchnicy.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 4 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej i 21 fragmentów kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 12 (266/32) – kolisty, o średnicy 1,2 m i powierzchni 1,1 m². Jama z płaskim dnem, na głębokości 0,08 m posiada ściany boczne łagodnie opadające ku dołowi, jest wypełniona czarno-brunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 13 (272/32) – kolisty, o średnicy 56 cm i powierzchni 0,2 m². Jama o zarysie odwróconego trapezu, głębokości 0,4 m, posiada jednorodne wypełnisko w postaci czarnej próchnicy.

Funkcja: dołek po słupie.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 14 (114/33) – w postaci wydłużonego owalu o wymiarach 0,88 x 0,52 m, powierzchni 0,5 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Jama w kształcie półkola, o głębokości 0,2 m jest wypełniona ciemnobrunatną, piaszczysto-żwirową próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 fragmenty polepy.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 34 (z oczyszczania powierzchni) – 23 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Ar 35 (z oczyszczania powierzchni) – 56 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Ar 37 (z oczyszczania powierzchni) – 33 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 polepa.

Obiekt 15 (293/37) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami o wymiarach 1,4 x 1 m, powierzchni 1,4 m² i orientacji dłuższej osi z SE na NW. Jama o przekroju w kształcie odwróconego trapezu, o głębokości 0,26 m, cechuje się jednorodnym wypełniskiem w postaci czarnej próchnicy z węglem drzewnym.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 7 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 16 (294/37) (ryc. 4: 2) – o zarysie zbliżonym do nieregularnego prostokąta, wymiarach 4 x 1 m, powierzchni 4 m², głębokości 0,7 m. Orientacja dłuższej osi z SE na NW. Jama o profilu w kształcie odwróconego trapezu, cechuje się wypełniskiem jednorodnym w postaci czarnej próchnicy z węglem drzewnym; w południowej części obiektu zalega wypełnisko w postaci szaro-czarnej próchnicy należące do obiektu 296. Ten układ jest częściowo zniszczony przez wkop nowożytny.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 37 fragmentów ceramiki naczyń całkowicie obtaczanych, 13 fragmentów kości, 1 sprzączka, fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 17 (298/37) (ryc. 4: 3) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami o wymiarach 2,2 x 1,14 m, powierzchnia 2,5 m², dłuższa oś skierowana z SE na NW. Jama na profilu jest czytelna w postaci odwróconego trapezu, o nierównym dnie i głębokości 0,18 m. Jej wypełnisko tworzy czarna próchnica z węglem drzewnym.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 67 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej należących prawie w całości do jednego naczynia (ryc. 5: 3), 8 fragmentów kości, 18 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 18 (299/37) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami o wymiarach 5,08 x 0,6 m, powierzchni 3 m² i orientacji dłuższej osi z SE na NW. Jednorodna warstwa kulturowa, w postaci jasnobrunatnej próchnicy z domieszką piasku, stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o głębokości 0,16 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 5 fragmentów kości, 4 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Ar 38 (z oczyszczania powierzchni) – 49 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 przedmiot żelazny.

Obiekt 19 (251/38) (ryc. 4: 4) – o wydłużonym owalnym zarysie, wymiarach 1,9 x 1,16 m, powierzchni 2,2 m² i dłuższej osi skierowanej z SE na NW. Jama z prostokątnym profilem i głębokością 0,4 m posiada

jednorodne wypełnisko w postaci intensywnie czarnej próchnicy z węglem drzewnym.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 7 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 7 fragmentów kości, 4 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 20 (252/38) (ryc. 4: 5) – nieregularny, o wymiarach 0,96 x 0,68 m i powierzchni 0,7 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest z SE na NW. Jama o nieregularnym kształcie, głębokości 0,44 m, posiada jednorodne wypełnisko w postaci intensywnie czarnej próchnicy z węglem drzewnym.

Funkcja: palenisko (?).

Inwentarz: 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczonej, 3 rdzenie.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 21 (255/38) – prostokątny z zaokrąglonymi narożnikami o wymiarach 2,3 x 1,6 m, powierzchni 3,7 m² i orientacji dłuższej osi z SE na NW. Na przekroju jama przyjmuje kształt odwróconego trapezu o nierównym dnie i głębokości 0,1 m. Jej jednorodne wypełnisko stanowi jasnobrunatna próchnica z domieszką piasku.

Funkcja: obiekt gospodarczy (?).

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczonej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 22 (257/38) – w postaci nieregularnego prostokąta; uchwycone wymiary 1,4 x 0,7 m i powierzchnia 1 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest z SE na NW. Jama w kształcie niecki o półokrągłym dnie, z jedną ścianą boczną stromo opadającą ku dołowi, jest wypełniona ciemnobrunatną próchnicą. Głębokość obiektu wynosi 0,3 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczonej, 12 fragmentów kości, 1 odłupek krzemieny.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 39 (z oczyszczania powierzchni) – 81 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 1 polepa.

Obiekt 23 (501/39) – o zarysie wydłużonego owalu, wymiarach 1,1 x 1 m, powierzchni 1,1 m² i orientacji dłuższej osi z NW na SE. Jama zagłębiona na 0,22 m, z płaskim dnem i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi jest wypełniona szaro-brunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 21 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 2 krzemienne odłupki.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 24 (502/39) – wydłużony owal o wymiarach 1,6 x 0,84 m, powierzchni 1,3 m² i orientacji dłuższej osi obiektu z SE na NW. Nieregularna jama o głębokości 0,56 m jest wypełniona szaro-brunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczonej, 2 polepy, 2 krzemienne odłupki, 6 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 25 (503/39) (ryc. 4: 6) – owalny, o wymiarach 1,2 x 1,3 m i powierzchni 1,6 m², ma głębokość 0,4 m. Jama w kształcie odwróconego, nieregularnego trapezu jest wypełniona szarą próchnicą z piaskiem.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 18 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 1 fragment przedmiotu metalowego, 4 fragmenty ceramiki pradziejowej, resztki rdzenia krzemienego.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 26 (504/39) – o zarysie wydłużonego owalu, wymiarach 1,6 x 0,9 m, powierzchni 1,4 m² i dłuższej osi skierowanej z NE na SW. Jama w kształcie odwróconego trapezu, z nierównym dnem i głębokością 0,4 m, jest wypełniona warstwą kulturową w postaci jasnobrązowej próchnicy z piaskiem.

Funkcja: jama zasobowa (?).

Inwentarz: 10 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 2 fragmenty kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 27 (505/39) (ryc. 4: 7) – owalny, o wymiarach 2,2 x 2 m i powierzchni 4,4 m². Jama w kształcie półkola, o głębokości 0,4 m, jest wypełniona czarną próchnicą z węglem drzewnym.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 66 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 4 fragmenty kości, 1 odłupek krzemieny.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 28 (506/39) – o zarysie wydłużonego owalu, wymiarach 1,18 x 0,8 m, powierzchni 1 m² i orientacji dłuższej osi z NE na SW. Jama w kształcie odwróconego trapezu ma głębokość 0,3 m, jest wypełniona jasnobrązową próchnicą z domieszką piasku.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 12 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 2 fragmenty kości, 1 polepa, 1 fragment przedmiotu żelaznego, 1 ośka.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 29 (510/39) – w kształcie prostokąta o zaokrąglonych narożach, wymiarach 1,72 x 0,84 m i powierzchni 1,4 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku NE-SW. W przekroju jama ma kształt niecki z płaskim wyrównanym dnem. Jedna ze ścian bocznych jest prawie pionowa, druga natomiast opada łagodnie ku dołowi. Głębokość obiektu o jednorodnym wypełnisku w postaci czarnej próchnicy z węglem drzewnym wynosi 0,46 m.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 9 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 1 fragment kości, 1 polepa, 8 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 30 (539/39) – uchwycono w postaci wydłużo-

nego owalu; wymiary 2,2 x 1 m, powierzchnia 2,2 m², orientacja dłuższej osi z SE na NW. Jama z nieregularnym dnem na głębokości 0,22 m jest wypełniona czarno-szarą próchnicą z żółtym piaskiem.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 6 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 odłupek krzemienisty.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 31 (540/39) – w formie prostokąta z zaokrąglonymi narożnikami o wymiarach 1,64 x 1,1 m, powierzchni 1,8 m². Dłuższa oś obiektu jest skierowana z N na S. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci brązowej próchnicy stanowi wypełnienie nieckowatej jamy z wyraźnie nieregularnym dnem i głębokością 0,1 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 32 (541/39) – nieregularny, o wymiarach 2,66 x 1,7 m i powierzchni 4,5 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest w kierunku NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci brązowej próchnicy stanowi wypełnienie jamy o płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi. Głębokość obiektu wynosi 0,12 m.

Funkcja: obiekt gospodarczy (?).

Inwentarz: 9 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 40 (z oczyszczania powierzchni) – 20 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Obiekt 33 (507/40) – wydłużony owal; wymiary 1,84 x 1 m, powierzchnia 1,8 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana z SE na NW. Nieregularna jama o głębokości 0,2 m cechuje się wypełniskiem w postaci ciemnoszarej próchnicy z piaskiem.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 34 (508/40) – o zarysie wydłużonego owalu, wymiarach 1,64 x 1 m, powierzchni 1,6 m² i orientacji dłuższej osi z SE na NW. Prostokątna jama wypełniona ciemnoszarą próchnicą z piaskiem, ma głębokość 0,22 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 5 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 35 (512a/40) (ryc. 6: 1) – w formie nieregularnego prostokąta o wymiarach 3,14 x 2 m, powierzchni 6,3 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku SE-NW. Jama, w przekroju o kształcie odwróconego trapezu, głębokości 0,34 m, cechuje się jednorodnym wypełni-

skiem w postaci jasnobrunatnej próchnicy z domieszką piasku. Obiekt przecina jamę 512b³.

Funkcja: obiekt gospodarczy (?).

Inwentarz: 71 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 5: 4), 25 fragmentów kości, 1 fragment polepy, surowiec ołowiany, 1 fragment kafla polewanego.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny/późnośredniowieczny.

Obiekt 36 (512b/40) (ryc. 6: 1) – nieregularny, o wymiarach 3,16 x 1,4 m, powierzchni 4,4 m². Orientacja dłuższej osi obiektu przebiega z NE na SW. Nieckowata jama o głębokości 0,36 m jest częściowo zniszczona przez obiekt 512a. Posiada jednorodne wypełnisko w postaci ciemnobrunatnej próchnicy z domieszką piasku.

Funkcja: obiekt gospodarczy (?).

Inwentarz: 26 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 nóż żelazny, 2 gwoździe.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 37 (521/40) – prostokątny z zaokrąglonymi narożnikami o wymiarach 2,6 x 0,9 m, powierzchni 2,3 m², orientacji dłuższej osi z SE na NW. Jama w kształcie prostokąta, zagłębiona jest 0,3 m, jej wypełnisko stanowi jasnobrunatna próchnica z domieszką piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 5 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 fragmenty ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 38 (522/40) – nieregularny, o wymiarach 2,6 x 1,3 m, powierzchni 3,4 m² i dłuższej osi skierowanej E-W. W przekroju czytelny jest w postaci prostokątnej jamy o głębokości 0,32 m o jednorodnym wypełnisku utworzonym przez jasnobrunatną próchnicę z domieszką piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 4 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 fragmenty kości, 15 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 39 (523b/40) – nieregularny, o wymiarach 1,8 x 1,4 m i powierzchni 2,5 m², orientacji dłuższej osi obiektu w kierunku NE-SW. Profil jamy w kształcie niecki z półokrągłym dnem wyklinowującym się ku górze, cechuje jednorodne wypełnisko w postaci jasnobrunatnej próchnicy z domieszką piasku i miąższością 0,28 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 fragmenty ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 40 (527/40) – wydłużony owal o wymiarach 2,8 x 1,6 m, powierzchni 4,5 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnej próchnicy z domieszką piasku stanowi wypełnienie nieckowatej jamy o wyraźnie nieregularnym dnie i głębokości 0,44 m.

³ Być może oba obiekty 512a i 512b stanowią pozostałość większego budynku.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 56 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 27 fragmentów kości, 1 polepa, 1 wiór krzemienisty.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 41 (z oczyszczania powierzchni) – 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Obiekt 41 (611/41) (ryc. 6: 3) – w kształcie prostokąta: wymiary 1,6 x 0,6 m, powierzchnia 1 m², dłuższa oś skierowana z NE na SW. Jama o prostokątnym przekroju i wypełnisku jednorodnym w postaci ciemnobrunatnej próchnicy, ma głębokość 0,2 m. W północnej części obiektu pod oselką zalegały dęto i sierp.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 32 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej stanowiące dalszą część naczynia z obiektu 321 (ryc. 5: 5).

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 42 (615/41) – o prostokątnym zarysie, wymiarach 2,2 x 0,8 m i powierzchni 1,8 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest w kierunku NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnobrunatnej próchnicy stanowi wypełnienie jamy o płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi. Głębokość obiektu wynosi 0,22 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 54 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 5: 6).

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 43 (616/41) – prostokątny z zaokrąglonymi narożnikami o wymiarach 2 x 0,8 m, powierzchni 1,6 m² i dłuższej osi skierowanej SE-NW. Prostokątna w przekroju jama jest zagłębiona na 0,2 m i posiada wypełnisko w postaci ciemnobrunatnej próchnicy.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 5 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 44 (617/41) – o zarysie prostokąta z zaokrąglonymi narożnikami, wymiarach 2 x 1,14 m, powierzchni 2,3 m² i orientacji dłuższej osi z SE na NW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnobrunatnej próchnicy wypełnia prostokątną jamę o głębokości 0,22 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 45 (618/41) – w rzucie poziomym przyjmuje kształt prostokąta o zaokrąglonych narożnikach, wymiarach 2,7 x 1,1 m i powierzchni 3 m². Orientacja dłuższej osi obiektu przebiega z SE na NW. Jama cechuje się prostym dnem, jedna ze ścian bocznych jest pionowa, druga łagodnie opada ku dołowi. Obiekt o wypełnisku jednorodnym w postaci ciemnobrunatnej próchnicy ma głębokość 0,38 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 8 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 10 fragmentów ceramiki przeworskiej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 46 (619/41) – nieregularny, o wymiarach 1,22 x 0,9 m i powierzchni 1,1 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest w kierunku N-S. Na profilu jama jest czytelna w postaci niecki o głębokości 0,4 m i pionowych ścianach bocznych z zaokrąglonym dnem. Jej jednorodne wypełnisko stanowi ciemna próchnica z piaskiem.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 13 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 7: 1), 3 fragmenty kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 47 (621/41) – nieregularny, o wymiarach 1,76 x 0,9 m, powierzchni 1,6 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Prostokątna jama, o głębokości 0,36 m, jest wypełniona ciemnobrunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 15 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 kość, 1 fragment podkowy.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 48 (623/41) – o zarysie zbliżonym do owalu, średnicy 80 cm i powierzchni 0,5 m². Na profilu obiekt przyjmuje kształt prostokąta, którego jednorodne wypełnisko stanowi ciemnoszara próchnica z piaskiem. Uchwycona głębokość wynosi 0,3 m.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 9 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 fragment przedmiotu żelaznego, 3 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 49 (624/41) (ryc. 6: 2) – nieregularny: wymiary 2,2 x 2 m, powierzchnia 4,4 m², dłuższa oś skierowana SE-NW. Nieckowata w przekroju jama o głębokości 0,36 m posiada jednorodne wypełnienie w postaci jasnoszarej próchnicy z piaskiem.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 21 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 fragmenty kości, 1 gwoździć, 1 wiór, 10 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 50 (308/42) – wydłużony owal o wymiarach 2,02 x 1,3 m, powierzchni 2,6 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku NE-SW. Jama w kształcie odwróconego trapezu o nierównym dnie i głębokości 0,21 m posiada wypełnisko jednorodne w postaci brązowej próchnicy z piaskiem i spalenizną.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 7 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 gwoździć.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 51 (311/42) (ryc. 6: 4) – o nieregularnym zarysie, wymiarach 3,4 x 2,26 m, powierzchni 7,7 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku SE-NW. Jamę o głębokości 0,54 m wypełnia czarno-brunatna próchnica ze

spalenizną. Na przekroju czytelna w postaci niecki z prostym dnem, jednym bokiem pionowym, drugim łagodnie opadającym ku dołowi.

Funkcja: obiekt mieszkalny/gospodarczy.

Inwentarz: 19 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 gwoździe.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 52 (312/42) – zbliżony do kwadratu o wymiarach 1,6 x 1,5 m i powierzchni 2,7 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest z kierunku NE na SW. Jama o głębokości 0,38 m, płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi jest wypełniona brunatną próchnicą ze spalenizną i piaskiem.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 15 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 53 (313/42) – w rzucie poziomym przyjmuje kształt prostokąta o zaokrąglonych narożach, wymiarach 1,76 x 1 m, powierzchni 1,8 m² i osi skierowanej SE-NW. Na przekroju obiekt rysuje się w postaci prostokąta o głębokości 0,28 m. Jednorodne wypełnisko stanowi brunatno-czarna próchnica.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 11 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 fragmenty ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 54 (314/42) – nieregularny prostokąt o wymiarach 2,4 x 0,9 m, powierzchni 2,2 m² i dłuższej osi w kierunku N-S. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci czarno-brunatnej próchnicy ze spalenizną stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o głębokości 0,3 m.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 16 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 5 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 55 (315/42) – wydłużony owal o wymiarach 1,80 x 1,3 m, powierzchni 2,3 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Profil jamy jest czytelny na przekroju w postaci niecki o półokrągłym dnie, jedna ze ścian bocznych skośnie opada ku dołowi. Zarejestrowano wypełnisko w postaci czarno-brunatnej próchnicy ze spalenizną. Miąższość wynosi 0,22 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 fragmenty ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 56 (285/43) – owalny, średnica 1,8 m, powierzchnia 2,54 m². Na przekroju jama wyraźnie rozszerza się ku dołowi, osiągając głębokość 1,04 m. Wypełnisko obiektu jest warstwowe, w części stropowej zalega czarno-brunatna próchnica z soczewkami żółto-pomarańczowej gliny, w części spągowej wystąpiła warstewka intensywnie czarnej próchnicy przechodzącej w szaro-żółtą glinę.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 38 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 7: 2), 40 fragmentów kości, 1 polepa, 13 fragmentów ceramiki prądziejowej, 2 wióry.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 57 (289/43) – w postaci nieregularnego prostokąta o wymiarach 2,6 x 1,3 m i powierzchni 3,4 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana z SE na NW. Jama w kształcie półkola posiada jednorodne wypełnisko w postaci intensywnie czarnej próchnicy z węglem drzewnym. Jej głębokość wynosi 0,26 m.

Funkcja: obiekt gospodarczy (?).

Inwentarz: 12 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 10 fragmentów ceramiki prądziejowej, 4 wióry.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 46 (z oczyszczania powierzchni) – 16 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 polepa.

Ar 47 (z oczyszczania powierzchni) – 54 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 polepy.

Obiekt 58 (556/47) – kolisty, o średnicy 1,2 m i powierzchni 1,1 m². Głęboka na 0,7 m jama o pionowych ścianach bocznych, z zaokrąglonym dnem jest wypełniona szaro-brunatną próchnicą z domieszką piasku.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 fragment ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 59 (557/47) – kolistego kształtu, średnicy 1,4 m i powierzchni 1,5 m². Jama o nieregularnym przebiegu ścian bocznych i zaokrąglonym dnem jest wypełniona szaro-brunatną próchnicą z domieszką piasku. Uchwycona głębokość jamy wynosi 0,84 m.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 fragmenty kości, 1 fragment ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 60 (558/47) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami: wymiary 1,4 x 0,66 m, powierzchnia 0,9 m², dłuższa oś skierowana z N na S. Jama o głębokości 0,18 m ma przekrój w kształcie prostokąta. Jej jednorodne wypełnisko stanowi szaro-brunatna próchnica z domieszką piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 14 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 48 (z oczyszczania powierzchni) – 6 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Obiekt 61 (545/48) – wydłużony owal o wymiarach 1,2 x 0,6 m i powierzchni 0,7 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku SE-NW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci szaro-brunatnej próchnicy z domieszką piasku stanowi wypełnienie nieckowatej jamy z wyraźnie nieregularnym dnem i głębokością 0,26 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 15 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 fragmenty kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 62 (546/48) – w postaci nieregularnego prostokąta o wymiarach 2,64 x 1,08 m, powierzchni 2,9 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci szaro-brunatnej próchnicy z domieszką piasku stanowi wypełnienie nieckowatej jamy z dwoma zagłębieniami. Większa część długości 1,56 m i głębokości 0,28 m jest oddzielona od drugiego zagłębienia o wymiarach 0,76 x 0,34 m, ławą długości 0,36 m.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 63 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 38 fragmentów kości, 8 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 63 (547/48) – nieregularny prostokąt o wymiarach 2,3 x 0,94 m i powierzchni 2,2 m². Orientacja dłuższej osi obiektu w kierunku NE-SW. Jama o głębokości 0,5 m i prostym dnie, ma jeden bok pionowy, drugi łagodnie opada ku dołowi. Jej jednorodne wypełnisko tworzy szaro-brunatna próchnica z domieszką piasku.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 54 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 14 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 64 (549/48) (ryc. 6: 5) – wydłużony owal o wymiarach 1,8 x 0,72 m, powierzchni 1,3 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci szaro-brunatnej próchnicy z domieszką piasku wypełnia nieckowatą jamę o wyraźnie nieregularnym dnie i głębokości 0,4 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 71 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 7: 3-4), 1 polepa.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 65 (550/48) – owalny; wymiary 1,44 x 1,1 m i powierzchnia 1,6 m². Jama z nieregularnym dnem jest wypełniona szaro-brunatną próchnicą z domieszką piasku. Jej głębokość wynosi 0,3 m.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 fragment przedmiotu metalowego.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 66 (552/48) – o zarysie prostokąta z zaokrąglonymi narożnikami, wymiarach 1,4 x 0,8 m, powierzchni 1,1 m² i dłuższej osi skierowanej SE-NW. Jama nieregularnego kształtu wyraźnie zagłębiona, w partii zachodniej (głębokość 0,2 m) jest jednorodnie wypełniona szaro-brunatną próchnicą z domieszką piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 ułamki ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 fragmenty kości, 1 przedmiot żelazny.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 67 (553/48) – nieregularny prostokąt o wymiarach 2 x 0,6 m, powierzchni 1,2 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku SE-NW. Jama głębokości 0,34 m cechuje się nieregularnym kształtem i jest wypełniona szaro-brunatną próchnicą z domieszką piasku.

Funkcja: jama nieokreślona.

Inwentarz: 24 ułamki ceramiki całkowicie obtaczanej, 32 fragmenty kości, 1 polepa, 1 osetka, 7 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 68 (554/48) – zbliżony do prostokąta o zaokrąglonych narożach, wymiarach 1,4 x 0,66 m, powierzchni 0,9 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku SE-NW. Jama o głębokości 0,32 m jest wypełniona szaro-brunatną próchnicą z domieszką piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 fragment ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Ar 49 (z oczyszczania powierzchni) – 73 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Obiekt 69 (528/49) – o zarysie prostokąta; wymiary 2 x 0,64 m, powierzchnia 1,3 m², dłuższa oś skierowana N-S. Jama w kształcie odwróconego trapezu, głębokości 0,4 m posiada jednorodne wypełnisko w postaci ciemnej próchnicy z domieszką piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 24 ułamki ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 70 (529/49) – owalny, o wydłużonym zarysie, wymiarach 2,6 x 1,3 m, powierzchni 3,4 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest z NE na SW. Jama o głębokości 0,4 m, płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi jest wypełniona ciemną próchnicą przemieszaną z piaskiem.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 57 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej, 50 fragmentów kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 71 (531/49) – w formie wydłużonego owalu o wymiarach 1,4 x 0,8 m, powierzchni 1,1 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Prostokątna w zarysie jama cechuje się jednorodnym wypełniskiem w postaci ciemnej próchnicy z domieszką piasku i głębokością 0,2 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 7 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej, 6 fragmentów kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 72 (532/49) – wydłużony owal; wymiary 3,3 x 1,1 m, powierzchnia 3,6 m², dłuższa oś skierowana SE-NW. W przekroju jama ma kształt odwróconego trapezu z nierównym dnem i głębokością 0,38 m, jednorodne wypełnisko stanowi jasnobrązowa próchnica z domieszką piasku.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 19 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 73 (533/49) – o wydłużonym owalnym kształcie, wymiarach 1,3 x 0,98 m, powierzchni 1,3 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana z NE na SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci jasnobrązowej próchnicy z domieszką piasku stanowi wypełnienie nieckowatej jamy o wyraźnie nieregularnym dnie i głębokości 0,3 m.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 8 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 fragmenty polepy.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 74 (534/49) (ryc. 6: 6) – owal o wymiarach 1,3 x 1 m i powierzchni 1,4 m². Jama o głębokości 1 m, pionowych ścianach bocznych z zaokrąglonym dnem jest wypełniona warstwowo. W części stropowej wypełniska zalega ciemnobrązowa próchnica przechodząca w partiach niższych obiektu w jasnobrązową próchnicę z większą domieszką piasku.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 28 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 7: 6-7), 4 fragmenty kości, 1 polepa.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 75 (537/49) – zarejestrowany w postaci nieregularnego prostokąta, o wymiarach 3,8 x 1,1 m, powierzchni 4,2 m². Dłuższa oś obiektu jest skierowana z NE na SW. Nieckowata płytka jama o głębokości 0,2 m i nierównym dnie posiada jednolite wypełnisko w postaci jasnobrązowej próchnicy.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 21 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 7: 8), 12 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 76 (622/50) – nieregularny prostokąt o wymiarach 1,9 x 1,06 m, powierzchni 2 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jama o głębokości 0,26 m, płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi jest wypełniona ciemnobrunatną próchnicą z domieszką piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 9 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 77 (625/50) (ryc. 6: 7) – nieregularny prostokąt o wymiarach 4,6 x 1,8 m, powierzchni 8,3 m². Dłuższa oś obiektu jest skierowana SE-NW. W przekroju jama składa się z dwóch nisz oddzielonych od siebie ławą gliniastą (pierwsze zagłębienie długości 2,6 m, głębokości 0,44 m, drugie długości 2 m, głębokości 0,34 m). Jej wypełnisko stanowi ciemnobrunatna próchnica ze spalenizną.

Funkcja: dom.

Inwentarz: 115 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 8: 1-2), 43 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 78 (626/50) – wydłużony owal o wymiarach 1,9 x 1,1 m, powierzchni 2,1 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku SE-NW. Jama o głębokości 0,2 m, płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi jest wypełniona ciemnobrunatną próchnicą z domieszką piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 26 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 6 fragmentów kości, 2 fragmenty przedmiotów żelaznych.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 79 (627/50) – o nieregularnym kształcie, wymiarach 1,9 x 1,66 m, powierzchni 3,2 m² i dłuższej osi skierowanej SE-NW. Jama na profilu wystąpiła w postaci odwróconego, nieregularnego trapezu o głębokości 0,44 m, wypełnionego brunatną próchnicą przemieszaną z piaskiem.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 13 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 80 (628/50) – o owalnym wydłużonym zarysie, wymiarach 1,8 x 1 m, powierzchni 1,8 m². Dłuższa oś obiektu jest skierowana NE-SW. Na przekroju jama rysuje się w kształcie odwróconego trapezu z nierównym dnem. Jej jednorodne wypełnisko o miąższości 0,3 m stanowi ciemnoszara próchnica.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 18 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 81 (630/50) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami o wymiarach 1,5 x 0,58 m, powierzchni 1 m² i dłuższej osi skierowanej W-E. Jama o nierównym dnie i jednej ze ścian stromo opadającej ku dołowi jest zagłębiona 0,08 m, jednorodne wypełnisko tworzy ciemnoszara próchnica z piaskiem.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 fragmenty kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 82 (631/50) – owalny, o wymiarach 1,8 x 1,6 m i powierzchni 2,9 m². Jama o głębokości 0,24 m i płaskim dnie ma jeden bok pionowy, drugi łagodnie opada ku dołowi. Jej jednorodne wypełnisko tworzy ciemnobrunatna próchnica z domieszką piasku.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 31 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 8: 4), 2 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 83 (632/50) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami, wymiary 1,5 x 0,4 m, powierzchnia 0,6 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Jama o głębokości 0,22 m, płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opa-

dających ku dołowi jest wypełniona ciemnoszarą próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 12 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 84 (633/50) – zbliżony do kwadratu o wymiarach 1,74 x 1,74 m i powierzchni 3 m². Jama w przekroju ma wyraźne zagłębienie w części zachodniej (rodzaj piwniczki o wymiarach 26 x 60 cm), w kierunku wschodnim łagodnie się wyklinowuje. Jednorodnie wypełnisko jamy stanowi jasnobrunatna próchnica z domieszką piasku.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 43 ułamki ceramiki całkowicie obtaczanej, 24 fragmenty kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 85 (634/50) – nieregularny prostokąt o wymiarach 1,4 x 0,6 m, powierzchni 0,8 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jama o dnie zagłębionym w partii środkowej do 0,24 m. Jednorodnie wypełnisko stanowi szara próchnica z piaskiem.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 86 (636/50) – wydłużony owal o wymiarach 2,5 x 1,1 m, powierzchni 2,8 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. W przekroju jama przyjmuje kształt nieregularnego, odwróconego trapezu wypełnionego ciemnobrunatną próchnicą z domieszką piasku. Głębokość obiektu wynosi 0,36 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 3 ułamki ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 87 (316/51) – ma kształt prostokąta z zaokrąglonymi narożami o wymiarach 2 x 1,08 m, powierzchni 2,2 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci brunatnej próchnicy stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o głębokości 0,3 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 17 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 fragmenty ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 88 (317/51) (ryc. 9: 1) – o zarysie nieregularnego prostokąta, wymiarach 2,8 x 1,7 m, powierzchni 4,8 m² i dłuższej osi skierowanej SE-NW. Prostokątna jama o głębokości 0,56 m jest wypełniona warstwowo. Wypełnisko górnej części obiektu stanowi brunatna próchnica z soczewkami piasku, opadająca w kierunku południowo-wschodnim. Bezpośrednio pod nią zalega piaszczysta próchnica zawierająca warstwę spalenizny o miąższości 18 cm i długości 1,3 m, w obrębie której wystąpiła ceramika.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 96 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 polepy.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 89 (318/51) – wydłużony owal o wymiarach 1,6 x 0,8 m i powierzchni 1,3 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku SE-NW. Jama o głębokości 0,28 m, płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi, wypełniona brunatno-czarną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 9 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 krzemień.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 90 (320/51/60) (ryc. 9: 2) – prostokątny, o wymiarach 5,4 x 3,8 m, powierzchni 17,5 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest w kierunku SE-NW. Jednorodnie wypełnisko stanowi czarno-brunatna próchnica ze śladami spalenizny. W obrębie obiektu wystąpiły dwa paleniska. Palenisko nr 1, zlokalizowane w SE części obiektu, ukazało się na głębokości 5 cm od zarejestrowanego poziomu jamy w postaci skupiska drobnych kamieni i pojedynczych fragmentów ceramiki o nieregularnym zarysie i miąższości 14 cm. Palenisko nr 2 o nieregularnym zarysie usytuowane zostało w NW części obiektu na głębokości od 5 do 10 cm. Tworzą je kamienie, ceramika i kości. Miąższość warstwy spalenizny wynosi 16 cm, maksymalna miąższość wypełniska dochodzi do 30 cm. W miejscach występowania palenisk spąg jamy jest bardzo nieregularny.

Funkcja: dom.

Inwentarz: 120 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 8: 3), 16 fragmentów kości, 1 odłupek krzemieniny.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 91 (637/52) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami o wymiarach 1,64 x 0,9 m, powierzchni 1,5 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest w kierunku SE-NW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnoszarej próchnicy z piaskiem stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola i głębokości 0,26 m.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 4 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 92 (638/52) – nieregularny owal o wymiarach 1,8 x 1,4 m, powierzchni 2,5 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jama o głębokości 0,36 m, płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi jest wypełniona brunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 fragmenty kości, 1 krzemień, 2 fragmenty ceramiki neolitycznej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 93 (641/52) – o owalnym wydłużonym zarysie, wymiarach 2,4 x 1,6 m, powierzchni 3,8 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa stanowi wypełnienie nieckowatej jamy o wyraźnie nieregularnym dnie i głębokości 0,4 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 5 fragmentów kości, 2 krzemienie, 16 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 94 (647/52) – owalny, o wymiarach 1,6 x 1,5 m i powierzchni 2,4 m². Jama o głębokości 0,9 m, pionowych ścianach i zaokrąglonym dnie jest wypełniona ciemnoszarą próchnicą z piaskiem.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 33 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 6 fragmentów kości, 2 krzemienie.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 95 (132/53/62) – wydłużony owal o wymiarach 3 x 1,5 m, powierzchni 4,5 m² i dłuższej osi skierowanej SE-NW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnobrunatnej próchnicy ze spalenizną wypełnia jamę w kształcie półkola o głębokości 0,34 m.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 15 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 8 fragmentów kości, 2 polepy.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 96 (574/55) – w kształcie prostokąta z zaokrąglonymi narożami o wymiarach 1,7 x 0,7 m, powierzchni 1,2 m² i dłuższej osi skierowanej SE-NW. Jama na profilu od strony zachodniej w odległości 62 cm przewęża się i ponownie rozszerza, tworząc tym samym dwa zagłębienia; wypełnisko jednorodne w postaci szaro-brunatnej próchnicy z domieszką piasku o miąższości 0,14 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 6 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 kość.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 97 (575/55) – owal o wydłużonym zarysie, wymiarach 1,9 x 0,9 m, powierzchni 1,7 m², zorientowany dłuższą osią z NE na SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci szaro-brunatnej próchnicy z domieszką piasku stanowi wypełnienie nieckowatej jamy o wyraźnie nieregularnym dnie i głębokości 0,4 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 6 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 6 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 98 (576/55) – o zarysie nieregularnego prostokąta, wymiarach 2,7 x 1,2 m, powierzchni 3,2 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Na przekroju jama rysuje się w postaci odwróconego trapezu z nierównym dnem i głębokością 0,62 m. Obiekt posiada wypełnisko warstwowe, w stropowej części zalega czarno-brunatna

próchnica z piaskiem, pod nią wystąpiła szara próchnica z piaskiem.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 80 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 42 fragmenty kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 99 (577/55) – owalny, o średnicy 1,3 m i powierzchni 1,33 m². Jama w kształcie półkola, głębokości 0,56 m jest wypełniona warstwowo. W części stropowej zarejestrowano szaro-brunatną próchnicę z domieszką piasku, w dolnej partii jamy uchwycono warstwę o miąższości 4 cm, w postaci ciemnobrunatnej próchnicy z węglem drzewnym.

Funkcja: palenisko.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 56 (z oczyszczania powierzchni) – 51 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 8: 5).

Obiekt 100 (572/56) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami o wymiarach 1,6 x 1,32 m, powierzchni 2,1 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci szaro-brunatnej próchnicy z domieszką piasku stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o głębokości 0,4 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 fragmenty ceramiki prądziejowej, 1 fragment prądnicy.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 101 (578/56) – nieregularny, o wymiarach 2,5 x 2 m, powierzchni 5 m² i dłuższej osi skierowanej SE-NW (częściowo zniszczony przez wkop). Wypełnisko jamy niejednorodne, w części przylegającej do wykopu wystąpiła szaro-brunatna próchnica przemieszana z piaskiem. Znaczną część jamy stanowi wypełnisko w postaci szaro-brunatnej próchnicy, zawierające w partii przydennej warstwę ciemnobrunatnej próchnicy o miąższości 4 cm. Dno jamy nieregularne na głębokości 0,42 m.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 54 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 27 fragmentów kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 102 (579/56) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami, o wymiarach 2,6 x 0,88 m, powierzchni 2,3 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku SE-NW. Jama w kształcie odwróconego, nieregularnego trapezu, zagłębiona na 0,36 m posiada niejednorodne wypełnisko. W górnej partii obiektu zalega ciemnobrunatna próchnica, przechodząca w części spagowej w czarno-brunatną próchnicę z piaskiem.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 85 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 8 kości, 1 przedmiot żelazny, 6 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 103 (580/56) – kolisty, średnicy 1 m, powierzchni 0,8 m² i głębokości 0,18 m. Jama z płaskim dnem i ścianami bocznymi łagodnie opadającymi ku dołowi jest wypełniona jednorodnie, szaro-brunatną próchnicą z domieszką piasku.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 57 (z oczyszczania powierzchni) – 14 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 8: 6), 1 polepa.

Obiekt 104 (559/57) – wydłużony owal o wymiarach 2 x 0,9 m, powierzchni 1,84 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku E-W. Jama z prostym dnem na głębokości 0,4 m ma jedną ścianę boczną pionową, druga natomiast łagodnie opada ku dołowi. Jednorodne wypełnienie tworzy brunatna, piaszczysto-ilasta próchnica.

Funkcja: jama odpadkowa.

Inwentarz: 39 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 38 fragmentów kości, 3 polepy, 1 nóż, 1 fragment noża, 1 gwóźdź.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 105 (560/57) – prostokątny, o wymiarach 2 x 0,84 m, powierzchni 1,7 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest w kierunku NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci szaro-brunatnej próchnicy z domieszką piasku stanowi wypełnienie nieckowatej jamy o wyraźnie nieregularnym dnie na głębokości 0,36 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 23 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 dłuto, 11 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 106 (561/57) – wydłużony owal o wymiarach 1,4 x 0,7 m, powierzchni 1 m². Orientacja dłuższej osi obiektu przebiega w kierunku SE-NW. W przekroju jama ma kształt niecki z płaskim wyrównanym dnem. Jedna ze ścian bocznych jest prawie pionowa, druga natomiast opada bardziej stromo ku dołowi. Głębokość obiektu, którego jednorodne wypełnienie stanowi ciemnobrunatna próchnica z domieszką piasku, wynosi 0,3 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 6 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 kości, 3 polepy.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 107 (565/57) – nieregularny, o wymiarach 2,4 x 1,64 m, powierzchni 3,9 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest w kierunku SE-NW. Na przekroju jama ma kształt odwróconego, nieregularnego trapezu o głębokości 0,34 m, wypełnionego szaro-brunatną próchnicą z domieszką piasku.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 67 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 5 fragmentów kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 108 (567/57) – prostokątny, o wymiarach 1,5 x 1 m, powierzchni 1,5 m² i dłuższej osi skierowanej SE-NW. Jama w kształcie odwróconego trapezu, z nierównym dnem znajdującym się na głębokości 0,44 m. Jej jednorodne wypełnienie stanowi szaro-brunatna próchnica z domieszką piasku.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 23 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 fragmenty kości, 1 rdzeń, 5 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 109 (568/57) – kolisty, o średnicy 90 cm, powierzchni 0,6 m² i głębokości 0,7 m. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnobrunatnej próchnicy z domieszką piasku wypełnia nieckowatą jamę, o wyraźnie nieregularnych ścianach bocznych i półokrągłym dnie.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 27 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 fragmenty kości, 2 odlupki, 3 fragmenty ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 110 (569/57) – wydłużony owal o wymiarach 1,6 x 0,72 m, powierzchni 1,2 m² i orientacji osi w kierunku E-W. Jednorodne wypełnienie w postaci szaro-brunatnej próchnicy z domieszką piasku zalega w jamie w kształcie odwróconego trapezu i głębokości 0,3 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 13 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 fragmenty kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 111 (570/57) – prostokątny z zaokrąglonymi narożnikami; wymiary 1,9 x 0,96 m, powierzchnia 1,8 m². Orientacja dłuższej osi obiektu przebiega w kierunku SE-NW. Jama w kształcie półkola zagłębiona na 0,54 m cechuje się warstwowym wypełniskiem. W części centralnej wystąpiła ciemna próchnica z fragmentami polepy, otoczona warstwą szaro-brunatnej próchnicy. Dno obiektu wypełnia ciemna próchnica.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 137 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 8: 7-8.), 30 kości, 11 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 112 (571/57) – kolisty, o średnicy 1 m, powierzchni 0,8 m² i głębokości 0,9 m. Jama z pionowymi ścianami bocznymi i zaokrąglonym dnem jest wypełniona ciemnoszarą próchnicą z piaskiem.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 29 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 10 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 58 (z oczyszczania powierzchni) – 28 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 polepy, 1 przedmiot żelazny.

Obiekt 113 (340/58) (ryc. 9: 3) – wydłużony owal o wymiarach 2 x 1,3 m i powierzchni 2,6 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku NE-SW. Jama ma wyraźnie nieregularne dno na głębokości 0,3 m, górną partię stanowi warstwa spalenizny przemieszana z polepą, natomiast w dolnej, nieckowatej części wystąpiła brunatna próchnica. W północnej części obiektu, na głębokości 10 cm od zarejestrowanego stropu jamy, wystąpiło palenisko zbudowane z kamieni, kości i ceramiki.

Funkcja: palenisko.

Inwentarz: 39 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 12 kości, 6 fragmentów polepy.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 114 (341/58/59) (ryc. 9: 4) – nieregularny, uchwycone wymiary 4,7 x 2,7 m, powierzchnia 13 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci brunatnej próchnicy stanowi wypełnienie nieckowatej jamy z wyraźnie nieregularnym dnem na głębokości 0,6 m.

Funkcja: dom.

Inwentarz: 17 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 fragment kości, 9 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 115 (349/58) (ryc. 9: 5) – nieregularny owal o wymiarach 2 x 1,5 m i powierzchni 3 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku N-S. Wypełnisko nieregularnej jamy o głębokości 0,46 m stanowi brunatno-czarna próchnica.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 44 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 17 kości, 2 polepy, 1 odłupek krzemieny, 7 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 116 (350/58) – wydłużony prostokąt: wymiary 2,3 x 1,2 m, powierzchnia 2,8 m², orientacja dłuższej osi w kierunku SE-NW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci brunatnej próchnicy ze spalenizną i piaskiem stanowi wypełnienie nieckowatej jamy o wyraźnie nieregularnym dnie i głębokości 0,32 m.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 51 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 68 fragmentów kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 117 (351/58) – owalny, o wymiarach 2,1 x 1,9 m, powierzchni 4 m² i głębokości 0,5 m. Prostokątna w przekroju jama jest wypełniona czarno-brunatną próchnicą.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 6 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 fragment piaskowca, 3 fragmenty ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 118 (352/58) – w rzucie poziomym cechuje się

nieregularnym kształtem: wymiary 5,2 x 2 m, powierzchnia 10,4 m², dłuższa oś skierowana E-W. W części południowej uchwycono wnękę o długości do 3 m. Nierówne dno wystąpiło 50 cm od ukazania się zarysu. Wypełnisko stanowi ciemnobrunatna próchnica z piaskiem. W części południowej wystąpiło palenisko zbudowane z dużych kamieni polnych, których obecność zarejestrowano również w środkowej partii jamy (rozrzucone nieregularnie). W obrębie paleniska zalega intensywnie czarna, węglista próchnica, w jego sąsiedztwie próchnica przepalona na pomarańczowy kolor.

Funkcja: obiekt mieszkalny/gospodarczy.

Inwentarz: 78 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 55 kości, 1 polepa, 1 nóż, 4 ułamki naczyń neolitycznych, 1 kamienny toporek.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 119 (353/58) – nieregularny, o wymiarach 4,4 x 1,8 m, powierzchni 7,9 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku SE-NW. Jama o jednej ścianie pionowej, drugiej łagodnie opadającej ku dołowi, z dnem na głębokości 0,44 m jest wypełniona ciemnobrunatną próchnicą z domieszką piasku.

Funkcja: obiekt mieszkalny/gospodarczy.

Inwentarz: 27 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 kości, 2 polepy.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 120 (354/58) – wydłużony owal: wymiary 3,1 x 1,02 m, powierzchnia 3,2 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku NE-SW. Nieregularna jama zagłębiona na 0,54 m jest wypełniona brunatną próchnicą ze spalenizną i polepą.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 121 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 8: 10), 2 kości, 6 polep, 1 gwóźdź, 2 fragmenty ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 121 (355/58) – uchwycony w postaci wydłużonego owalu: wymiary 2 x 1 m, powierzchnia 2 m², orientacja dłuższej osi w kierunku SE-NW. Prostokątna w przekroju jama o głębokości 0,4 m posiada warstwowe wypełnisko. W części stropowej zalega czarna próchnica nie dochodząca do ścian bocznych obiektu; układ spągu tej warstwy bardzo nieregularny, zawiera fragmenty ceramiki, kości i pojedyncze kamienie. W spągowej części obiektu wystąpiła brunatna próchnica.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 65 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 8: 9), 9 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 122 (356/58) – przyjmuje kształt nieregularnego prostokąta o wymiarach 3,4 x 1,5 m, powierzchni 5,1 m². Orientacja dłuższej osi obiektu przebiega w kierunku SE-NW. Jama dość znacznie zagłębiona tworząca piwniczkę z dnem znajdującym się na głębokości 1,2 m. Wypełnisko obiektu warstwowe.

W partii stropowej wystąpiła ciemnobrunatna próchnica, nieckowato ułożona w części zagłębionej, natomiast w części płytszej tworzy przesmużenia na tle szaro-brunatnej próchnicy. Tę samą szaro-brunatną próchnicę uchwycono w dolnej partii zagłębienia; spąg obiektu jest wypełniony 5 cm warstwą węgla drzewnego.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 123 (324/59) (ryc. 10: 1) – owalny, o średnicy 1,30 m, powierzchni 1,8 m² i głębokości 1,10 m. Jama cechuje się nieregularnymi ścianami bocznymi i zaokrąglonym dnem. W górnej partii obiektu wystąpiła czarna próchnica z węglem drzewnym, bezpośrednio pod nią zalega brunatna próchnica z soczewkami piasku i czarnej próchnicy. Spąg obiektu stanowi czarna próchnica.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 60 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 46 kości, 2 polepy.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 124 (325/59) (ryc. 10: 2) – wydłużony owal; wymiary 1,8 x 1,36 m, powierzchnia 2,4 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Wypełnisko jamy w kształcie półkola o miąższości 0,12 m stanowi w części wschodniej brunatna próchnica, przechodząca w kierunku zachodnim w czarną próchnicę z fragmentami polepy i soczewkami piasku.

Funkcja: jama nieokreślona.

Inwentarz: 35 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej, 90 fragmentów kości, 2 polepy, 4 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 125 (327/59) – prostokąt z zaokrąglonymi narożnikami; wymiary 3,2 x 1,3 m, powierzchnia 4,2 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku N-S. Prostokątna jama zagłębiona na 0,5 m posiada jednorodne wypełnisko w postaci czarno-brunatnej próchnicy.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 9 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 126 (329/59) (ryc. 10: 3) – w postaci owalnego zarysu, o wymiarach 1,4 x 1,2 m i powierzchni 1,7 m². Głęboka jama (1,2 m) ma pionowe ściany boczne i zaokrąglone dno. W jej stropie zalega czarno-brunatna próchnica; 20 cm od powierzchni zarejestrowanego obiektu uchwycono palenisko czytelne w postaci skupiska kamieni, ceramiki i nieckowato ułożonej warstwy węgla drzewnego o maksymalnej miąższości 0,6 m, przedzielonej soczewką piasku. Podobne soczewki piasku są zlokalizowane w przydennej części obiektu. W obrębie warstwy z węglem drzewnym wystąpiła również polepa.

Funkcja: jama zasobowa/paleniskowa.

Inwentarz: 251 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 11: 1-8), 24 fragmenty kości, 6 fragmentów polepy, 37 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 127 (330/59) (ryc. 10: 4) – nieregularny; wymiary 1,8 x 1,1 m, powierzchnia 2 m², orientacja dłuższej osi w kierunku NE-SW. Prostokątna w przekroju jama jest wypełniona czarno-brunatną próchnicą ze śladami spalenizny i wtrętami piasku. Spąg jamy w południowej części opada do głębokości 0,5 m.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 111 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 11: 9-10), 20 fragmentów kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 128 (331/59) (ryc. 10: 5) – zbliżony do owalu o wymiarach 1,04 x 0,9 m, powierzchnia 0,9 m². Jama cechuje się pionowymi ścianami bocznymi i zaokrąglonym dnem na głębokości 1,3 m. W partii stropowej, centralnej części obiektu wystąpiła szaro-brunatna próchnica zawierająca polepę i fragmenty ceramiki, przy ścianach bocznych obiektu przechodzi ona w brązową próchnicę. Poniżej zalega warstwa piasku oddzielająca wyżej opisany układ od warstwy czarnej próchnicy, w obrębie której wystąpiły warstewki próchnicy brązowej.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 73 ułamki ceramiki całkowicie obtaczanej, 7 fragmentów kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 129 (332/59) – wydłużony owal, uchwycone wymiary 1,8 x 1 m, powierzchnia 1,8 m². Orientacja dłuższej osi przebiega w kierunku SE-NW. Prostokątna jama, głęboka na 0,5 m jest wypełniona brunatno-czarną próchnicą.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 52 ułamki ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 fragmenty kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 130 (336/59) – prostokątny z zaokrąglonymi narożnikami o wymiarach 1,54 x 0,72 m, powierzchnia 1,1 m². Dłuższa oś obiektu jest skierowana z N na S. Głębokość nieregularnej jamy wypełnionej warstwowo wynosi 0,22 m. W stropowej partii obiektu zalega czarna próchnica, w spągu natomiast próchnica brunatna.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 29 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 krzemień, 1 gwóźdź.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 131 (337/59) – nieregularny; wymiary 1,16 x 2,2 m, powierzchnia 2,6 m², oś skierowana z N na S. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci czarno-brunatnej próchnicy stanowi wypełnisko nieckowatej jamy o wyraźnie nieregularnym dnie na głębokości 0,4 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 12 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

czanej, 5 fragmentów kości, 3 odłupki krzemienne, 10 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 132 (342/59) – wydłużony owal, o wymiarach 2,06 x 1 m, powierzchni 2,1 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci czarno-brunatnej próchnicy ze spalenizną stanowi wypełnienie nieckowatej jamy z wyraźnie nieregularnym dnem na głębokości 0,44 m. Obiekt zalega w płd.-wsch. części obiektu 341 i prawdopodobnie stanowi pozostałość jamy paleniskowej.

Funkcja: palenisko.

Inwentarz: 7 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 14 fragmentów kości, 5 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 133 (345/59) – nieregularny; wymiary 1,5 x 0,9 m, powierzchnia 1,4 m², dłuższa oś skierowana z E na W. Prostokątna jama o głębokości 0,36 m jest wypełniona brunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 15 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 6 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 134 (346/59) – w rzucie poziomym rysuje się w postaci wydłużonego owalu o wymiarach 2,4 x 1 m, powierzchni 2,4 m² i głębokości 0,4 m. Dłuższa oś obiektu zorientowana w kierunku NE-SW. Wypełniona warstwowo jama czytelna jest na profilu w postaci niecki o prostym dnie, z jedną ścianą pionową, drugą łagodnie opadającą ku dołowi. Wypełnisko centralnej części stanowi czarna próchnica zawierająca soczewki brunatnej próchnicy, występującej również przy ścianach bocznych obiektu.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 28 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 5 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 135 (347/59) (ryc. 10: 6) – nieregularny, uchwycone wymiary 2 x 0,9 m, powierzchnia 1,8 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Jama ma płaskie dno na głębokości 0,34 m, jeden bok pionowy, drugi łagodnie opadający ku dołowi. Wypełnisko warstwowe: w partii stropowej w postaci czarno-brunatnej próchnicy, przechodzącej poniżej w brunatną próchnicę z soczewkami piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 64 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 11: 11), 2 kości, 1 ośleka, 8 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 136 (321/60) – owalny, o średnicy 1 m, powierzchni 0,79 m². Około 25 cm od uchwyconego zarysu wystąpiły pozostałości paleniska utworzonego z kamieni, wypełnionego ceramiką i kośćmi. Maksymalna

głębokość obiektu wynosi 0,3 m. Wypełnisko stanowi brunatna próchnica na poziomie paleniska przemieszana z węglem drzewnym.

Funkcja: palenisko.

Inwentarz: 148 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 33 kości, 62 polepy z odciskami konstrukcji drewnianej, 1 krzesiwo, 1 fragment przedmiotu metalowego.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 137 (335/60) (ryc. 10: 7) – nieregularny, o wymiarach 2 x 2,5 m, powierzchni 5 m². Orientacja dłuższej osi przebiega w kierunku NE-SW. Jama składa się z dwóch nisz o maksymalnej głębokości 0,66 m, wypełnionych warstwowo; oba zagłębienia przyjmują w przekroju kształt niecki. W większej części o długości 1,4 m, na tle brązowej próchnicy w partii środkowej wystąpiła czarna próchnica (długość 1 m i miąższość 28 cm) zalegająca nieckowato, ponownie czarną próchnicę uchwyciono w partii przydennej w postaci warstewki. Mniejsza część o długości 0,65 m i głębokości 0,26 m jest wypełniona brązową próchnicą zawierającą również soczewkę czarnej próchnicy.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 94 ułamki ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 11: 2-13), 18 fragmentów kości, 3 polepy, 1 nóż, 1 gwóźdź, 47 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny/późnośredniowieczny.

Obiekt 138 (649/61) – owal o wymiarach 1,3 x 1 m, powierzchni 1,3 m² i dłuższej osi skierowanej z NE-SW. Jama głęboka na 1,04 m, z pionowymi ścianami bocznymi i zaokrąglonym dnem jest wypełniona w górnej partii ciemną próchnicą, przechodzącą w części spagowej w piaszczyste przesmużenia.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 29 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 19 fragmentów kości, 3 polepy, 8 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 139 (652/61) – kolisty, o średnicy 1,1 m i powierzchni 1,1 m². Prostokątna jama zagłębiona na 0,5 m jest wypełniona brunatno-rdzawą próchnicą z grudkami polepy.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 10 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Ar 62 (z oczyszczania powierzchni) – 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 polepy.

Obiekt 140 (134/62) (ryc. 12: 1) – kolisty, o średnicy 1,9 m, powierzchni 2,83 m². Jama ma nieregularne ściany boczne i zaokrąglone dno na głębokości 1,04 m. W stropowej partii występuje ciemnobrunatna, piaszczysto-łasta próchnica, pod którą zarejestrowano czarniawą, piaszczysto-łastą próchnicę. Kolejną jednostką stratygraficzną zalegającą w układzie poziomym jest

uchwycona ponownie ciemnobrunatna, piaszczysto-ilasta próchnica. Obiekt jest wkopany w jamę o oznaczeniu połowym 138/62.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 112 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 13: 1), 22 fragmenty kości, 10 polep, 1 gwóźdź, 1 fragment kamienia szlifierskiego, 27 fragmentów ceramiki pradziejowej, część prawdopodobnie dostała się do środka w trakcie niszczenia obiektu 138.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 141 (692/64) – wydłużony owal; wymiary 2,4 x 1,1 m, powierzchnia 2,6 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku SE-NW. Prostokątna jama o głębokości 0,4 m wypełniona jednorodnie (brak określenia wypełniska).

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 16 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 142 (693/64) – nieregularny, o wymiarach 4,5 x 2 m, powierzchnia 9 m² i dłuższej osi skierowanej z SE na NW. Jama bardziej zagłębiona w partii wschodniej – 0,53 m, wypełniona jest ciemnobrunatną próchnicą z przemużeniami piasku i wtętami smolistej próchnicy.

Funkcja: dom.

Inwentarz: 11 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 143 (694/64) – nieregularny prostokąt, uchwycone wymiary 2,3 x 1,4 m, powierzchnia 3,2 m². Orientacja dłuższej osi obiektu przebiega w kierunku NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa: czarno-brunatna próchnica z polepą w partii centralnej stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o głębokości 0,36 m.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 121 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 27 kości, 2 polepy, 1 nóż żelazny.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 144 (697/64) – nieregularny prostokąt o wymiarach 2,26 x 1,1 m, powierzchnia 2,5 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Nieckowata jama jest zagłębiona na 0,3 m i wypełniona jednorodnie czarno-brunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 10 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 17 fragmentów kości, 3 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 145 (698/64) – w rzucie poziomym rysuje się w postaci wydłużonego owalu, uchwycone wymiary 1,7 x 0,72 m, powierzchnia 1,2 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci czarno-brunatnej próchnicy stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o głębokości 0,32 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 8 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 kość, 4 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 146 (699/64) – wydłużony owal o wymiarach 2 x 1,2 m, powierzchnia 2,4 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci czarno-brunatnej próchnicy stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola, zagłębionej na 0,56 m.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 65 (z oczyszczania powierzchni) – 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Obiekt 147 (357/65) (ryc. 12: 2) – wydłużony owal o wymiarach 1,8 x 1 m, powierzchnia 1,8 m². Dłuższa oś skierowana z SE na NW. Nieregularna jama o głębokości 0,3 m jest wypełniona czarno-brunatną próchnicą ze spalenizną.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 82 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 12 fragmentów ceramiki przeworskiej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 148 (358/65) (ryc. 12: 3) – o zarysie nieregularnego prostokąta; wymiary 1,6 x 0,8 m, powierzchnia 1,3 m², dłuższa oś skierowana E-W. Nieregularna jama zagłębiona na 0,14 m jest jednorodnie wypełniona czarną próchnicą z węglem drzewnym.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 45 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 polepa.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 149 (359/65) (ryc. 12: 4) – wydłużony owal o wymiarach 2 x 1 m, powierzchnia 2 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku NE-SW. Głębokość nieregularnej jamy wypełnionej czarno-brunatną próchnicą ze spalenizną wynosi 0,28 m.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 95 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 13: 5), 3 kości, 2 polepy, 1 przebijak, 1 gwóźdź.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 150 (361/65) – o nieregularnym kształcie, wymiarach 2,4 x 1,04 m, powierzchnia 2,5 m² i dłuższej osi skierowanej SE-NW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci czarno-brunatnej próchnicy ze spalenizną stanowi wypełnienie nieckowatej jamy o wyraźnie nieregularnym dnie zagłębionym na 0,24 m.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 4 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 151 (362/65) (ryc. 12: 5) – w kształcie wydłużonego owalu o wymiarach 1,9 x 1,1 m, powierzchnia 2,1 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. W przekroju

jama ma kształt niecki z płaskim wyrównanym dnem na głębokości 0,44 m. Jedna ze ścian bocznych jest prawie pionowa, druga natomiast łagodnie opada ku dołowi. Warstwowe wypełnisko jamy stanowi w stropie spalenizna przechodząca w brunatną próchnicę. W środkowej części profilu ponownie wystąpiła warstwa spalenizny. Spąg jamy wypełnia brunatna próchnica.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 96 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 13: 2, 4), 11 kości, 11 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 152 (363/65) – nieregularny, o wymiarach 4,2 x 2,08 m, powierzchni 8,7 m² i orientacji dłuższej osi obiektu w kierunku SE-NW. Nieregularna jama, maksymalnie zagłębiona na 0,46 m, w części południowej jest wypełniona warstwowo. W stropowej części obiektu zalega intensywnie ciemna próchnica, pod którą wystąpiła brunatna próchnica. Spąg obiektu wypełnia piaszczysta warstwa próchnicy przemieszana z popiołem.

Funkcja: dom.

Inwentarz: 176 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 43 fragmenty kości, ceramika przeworska,

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 153 (364/65) – prostokątny o zaokrąglonych narożach, wymiarach 2,54 x 1 m, powierzchni 2,5 m². Orientacja dłuższej osi obiektu przebiega w kierunku SE-NW. Półokrągła jama o głębokości 0,34 m jest wypełniona czarno-brunatną próchnicą ze spalenizną.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 43 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 15 kości, 1 polepa, 15 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 154 (365/65) – o nieregularnym kształcie; wymiary 2,8 x 1,5 m, powierzchnia 4,2 m², orientacja dłuższej osi w kierunku SE-NW. Jama zagłębiona na 0,26 m, ma jedną ścianę pionową, druga natomiast opada łagodnie ku dołowi. Jej wypełnisko stanowi czarno-brunatna próchnica ze spalenizną.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 53 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 22 kości, 1 polepa, 4 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 155 (366/65) – nieregularny, powstały prawdopodobnie w wyniku zatarcia się styków pomiędzy 4 mniejszymi obiektami. Materiał wczesnośredniowieczny wystąpił w części południowej, zbliżonej kształtem do prostokąta. Orientacja części południowej obiektu przebiega w kierunku SE-NW. Maksymalne wymiary 3 x 1 m, powierzchnia 3 m². Na przekroju jama czytelna jest w postaci niecki o prostym dnie, regularnych ścianach bocznych i głębokości 0,4 m. Jej wy-

pełnisko tworzy czarna próchnica, w części spągowej zalega brunatna próchnica.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 138 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 15: 1-7), 64 kości, w tym 3 ze śladami obróbki, 20 fragmentów prątnicy, 21 fragmentów ceramiki przeworskiej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 156 (367/65) – prostokątny, o zaokrąglonych narożach, wymiarach 2,16 x 1 m, powierzchni 2,16 m², dłuższej osi skierowanej SE-NW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci jasnobrunatnej próchnicy z fragmentami polepy stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o miąższości 0,28 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 27 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 15 fragmentów kości, 1 polepa, 28 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Ar 66 (z oczyszczania powierzchni) – 36 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Obiekt 157 (171/66) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami; wymiary 1,4 x 1,08 m, powierzchnia 1,5 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku SE-NW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnej, piaszczysto-ilastej próchnicy stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o głębokości 0,3 m.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 117 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 13 polep.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 158 (172/66) – w kształcie prostokąta z zaokrąglonymi narożami o wymiarach 1,5 x 0,72 m, powierzchnia 1,1 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnobrunatnej, piaszczysto-ilastej próchnicy stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola, zagłębionej na 0,24 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 7 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 polepa.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 159 (173/66) – kolisty, o średnicy 0,48 m, powierzchnia 0,2 m². Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnobrunatnej, piaszczysto-ilastej próchnicy stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o głębokości 0,2 m.

Funkcja: dołek po słupie.

Inwentarz: 7 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 kość.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 160 (174/66) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami o wymiarach 1,5 x 1 m, powierzchnia 1,5 m² i dłuższej osi w kierunku N-S. Jama o głębokości 0,16 m ma płaskie dno i ściany boczne łagodnie opadające ku dołowi. Jednorodne wypełnisko obiektu

stanowi ciemna, piaszczysto-ilasta próchnica z domieszką piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 11 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Zespół obiektów 161 – (175, 176, 177, 178, 179/66) – stanowi on prawdopodobnie pozostałość dwóch obiektów. Pierwszy tworzą jamy 175, 176 i część jamy 177. Obiekt nieregularny, o wymiarach 3 x 2,6 m, powierzchni 7,2 m², dłuższa oś skierowana z N na S, o maksymalnej głębokości 0,4 m. W obiekcie czytelne są ślady działalności ognia w postaci smolistej, piaszczysto-ilastej próchnicy, z polepą i węglem drzewnym. Środkową część wypełnia brunatna, piaszczysto-ilasta próchnica. Drugi obiekt tworzą jamy 179, 178 i fragment 177. Obiekt również nieregularnego kształtu, o wymiarach 2,3 x 2 m, powierzchni 4,6 m², dłuższa oś skierowana z N na S. Posiada zagłębienie o głębokości 0,4 m. W spągowej części zagłębienia zalega cienka warstwa ciemnobrunatnej, piaszczysto-ilastej próchnicy z polepą i węglem drzewnym, powyżej której wystąpił żółty piasek. Środkową partię jamy ponownie wypełnia ciemnobrunatna, piaszczysto-ilasta próchnica z polepą i węglem drzewnym. W stropie jamy zalega smolista, piaszczysto-ilasta próchnica z polepą i węglem drzewnym.

Funkcja: oba obiekty pełniły prawdopodobnie podobną funkcję pomieszczeń gospodarczych (?).

Inwentarz: 80 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 13: 8), 6 fragmentów kości, 3 osetki, 1 fragment ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 162 (180/66) – nieregularny; wymiary 3,2 x 2,4 m, powierzchnia 7,7 m². Dłuższa oś jest skierowana SE-NW. Nieregularna w przekroju jama wyraźnie zagłębiona w części południowej jest wypełniona warstwowo. Wypełnisko obiektu stanowi czarna, piaszczysto-ilasta próchnica z polepą i węglem drzewnym. Stropowa partia zagłębienia zawiera smolistą, piaszczysto-ilastą próchnicę z polepą i węglem drzewnym, głębokość tej części obiektu wynosi 0,5 m.

Funkcja: obiekt mieszkalny/gospodarczy.

Inwentarz: 54 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 163 (181/66) – kolisty, średnica 0,88 m, powierzchnia 0,6 m². W przekroju jama ma kształt niecki z płaskim, wyrównanym dnem. Jedna ze ścian bocznych jest prawie pionowa, druga natomiast opada bardziej łagodnie ku dołowi. Głębokość obiektu, którego wypełnisko stanowi ciemnobrunatna, piaszczysto-ilasta próchnica, wynosi 0,2 m.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 8 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 164 (182/66) – czytelny w kształcie wydłużonego owalu; wymiary 1,4 x 1,2 m, powierzchnia 1,7 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Jama zagłębiona na 0,24 m, z płaskim dnem i ścianami bocznymi wyklonowymi się ku górze, jednorodnie wypełniona brunatną, piaszczysto-ilastą próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 8 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 165 (183/66) – wydłużony owal; wymiary 1,7 x 1 m, powierzchnia 1,7 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Jama o głębokości 0,3 m, z płaskim dnem i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi posiada wypełnisko warstwowe. W górnej partii obiektu zalega czarniawo-brunatna, piaszczysto-ilasta próchnica, przedzielona w partii spągowej brunatną, piaszczysto-ilastą próchnicą. Obiekt zniszczony przez obiekt 182.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 92 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 16: 9, 11), 2 kości, 3 polepy, 2 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 166 (184/66) – prostokątny o zaokrąglonych narożach, wymiarach 1,9 x 0,7 m, powierzchni 1,3 m². Dłuższa oś jest skierowana NE-SW. Jama posiada proste dno na głębokości 0,4 m, jeden bok pionowy, drugi łagodnie opada ku dołowi. Jej jednorodne wypełnisko stanowi ciemnobrunatna, piaszczysto-ilasta próchnica.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 19 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 polepy, 3 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 167 (185/66) – o zarysie prostokąta z zaokrąglonymi narożami, wymiarach 4,8 x 0,8 m, powierzchni 3,8 m² i orientacji dłuższej osi obiektu w kierunku N-S. Jama o głębokości 0,5 m, z płaskim dnem i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi. Znaczną część jamy wypełnia ciemnobrunatna, piaszczysto-ilasta próchnica, w partii północnej uchwycono wkop wczesnośredniowieczny o warstwowym układzie. Jego wypełnisko stanowi popielata, piaszczysto-ilasta próchnica zawierająca soczewki żółtego piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 32 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 16: 1-8), 10 kości, 14 polep, 1 nóż żelazny, 1 hak żelazny, 150 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny/pradziejowy.

Obiekt 168 (186/66) – w rzucie poziomym przyjmuje kształt prostokąta o zaokrąglonych narożach, wymiarach 2,3 x 0,9 m, powierzchni 2,1 m² i orientacji dłuższej osi obiektu w kierunku NE-SW. Jama w kształcie odwróconego trapezu, głębokości 0,36 m jest wypełniona

warstwowo. Spąg jamy wypełnia ciemnobrunatna, piaszczysto-ilasta próchnica, w południowej partii w stropie uchwycono brunatną, piaszczysto-ilastą próchnicę zawierającą soczewkę szaro-żółtego piasku. Na styku z obiektem 185 wystąpiła warstwa czarnej próchnicy.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczonej, 2 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 169 (187/66) – prostokątny z zaokrąglonymi narożnikami; wymiary 2,1 x 0,6 m, powierzchnia 1,3 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku NE-SW. Jama o głębokości 0,22 m, płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi cechuje się jednorodnym wypełniskiem w postaci ciemnobrunatnej, piaszczysto-ilastej próchnicy.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 12 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 10 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 170 (188/66) – prostokątny o zaokrąglonych narożach, wymiarach 1,8 x 1 m i powierzchni 1,8 m². Orientacja dłuższej osi obiektu przebiega w kierunku N-S. Prostokątna w przekroju jama o głębokości 0,2 m jest jednorodnie wypełniona ciemnobrunatną, piaszczysto-ilastą próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 15 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 171 (189/66) – owalny o wymiarach 1,8 x 1,4 m i powierzchni 2,5 m². Jama o głębokości 0,26 m posiada proste dno, jeden bok pionowy, drugi łagodnie opadający ku dołowi. Jej wypełnisko stanowi czarna, piaszczysto-ilasta próchnica.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczonej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 172 (191/66) (ryc. 12: 6) – kwadratowy o wymiarach 2,1 x 2 m, powierzchni 4,2 m². Prostokątna jama z płaskim dnem na głębokości 0,38 m jest wypełniona warstwowo. W spągu obiektu wystąpiła czarna, piaszczysto-ilasta próchnica, nad którą zalegają soczewki żółtej gliny. Centralna część obiektu jest wypełniona soczewkami czarnej gliny oraz warstwami szarej, piaszczysto-ilastej próchnicy i smolistej, piaszczysto-ilastej próchnicy. Warstwy te posiadają układ naprzemianległy.

Funkcja: obiekt gospodarczy (?).

Inwentarz: 21 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 6 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 173 (192/66) – owalny, o średnicy 1,2 m i po-

wierzchni 1,2 m². Na profilu jama przyjmuje kształt prostokąta o głębokości 0,4 m. W stropowej partii obiektu wystąpiła czarna, piaszczysto-ilasta próchnica, pod którą zalega brunatna, piaszczysto-ilasta próchnica. Dolne partie jamy wypełnia brunatna, piaszczysto-ilasta próchnica. Obiekt częściowo niszczy jamę 195.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 25 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 2 kości, 6 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 174 (190/67) – nieregularny prostokąt o wymiarach 2,6 x 0,88 m, powierzchni 2,3 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci jasnobrunatnej próchnicy z domieszką piasku stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola, o głębokości 0,22 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczonej, 2 fragmenty ceramiki przeworskiej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 175 (680/67) – o owalnym wydłużonym zarysie, wymiarach 3 x 1,26 m, powierzchni 3,8 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku SE-NW. Prostokątna jama głęboka na 0,44 m jest wypełniona jasnobrunatną próchnicą z domieszką piasku.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 107 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 17 kości, 1 fragment przedmiotu żelaznego.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 176 (681/67) – prostokątny z zaokrąglonymi narożnikami; wymiary 3,3 x 1,02 m, powierzchnia 3,4 m². Orientacja dłuższej osi przebiega w kierunku N-S. Jama z płaskim dnem na głębokości 0,44 m i ścianami bocznymi wyklinowującymi się ku górze. Jej jednorodne wypełnisko stanowi brunatna, piaszczysto-ilasta próchnica.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 65 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 177 (682/67) – wydłużony owal o wymiarach 2,8 x 1,26 m, powierzchni 3,5 m² i dłuższej osi skierowanej SE-NW. Jama o głębokości 0,5 m ma proste dno, jeden bok pionowy, drugi natomiast łagodnie opada ku dołowi. Przylega do jamy 683.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 17 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczonej, 3 kości, 8 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 178 (683/67) (ryc. 12: 7) – wydłużony owal o wymiarach 1,5 x 1 m, powierzchni 1,5 m². Dłuższa oś obiektu jest zorientowana w kierunku SE-NW. Spąg jamy o nierównym układzie, w części południowo-wschodniej jest wyraźnie czytelne skupisko kamieni granitowych będące pozostałością paleniska. Wypełni-

ska stanowi ciemnobrunatna próchnica przemieszana z wtrętami spalenizny.

Funkcja: palenisko.

Inwentarz: 232 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej stanowiące pozostałość 4 naczyń (ryc. 15: 8-11), 27 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 179 (684/67) – nieregularny owal; wymiary 2,1 x 1,9 m, powierzchnia 3 m², dłuższa oś skierowana SE-NW. Przylega do obiektu 683 i obiektu 685. Jama o nieregularnym przebiegu ścian bocznych i zaokrąglonym dnie jest wypełniona ciemną próchnicą z przewarstwieniami piasku, głębokość 1,24 m.

Funkcja: jama zasobowa (?).

Inwentarz: 107 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 27 fragmentów kości, 1 polepa, 70 fragmentów ceramiki przeworskiej. Część materiału wczesnośredniowiecznego nawiązuje do obiektu 683, prawdopodobnie górne partie jamy można łączyć ze wczesnym średniowieczem.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny/przeworski.

Obiekt 180 (685/67) – wydłużony owal o wymiarach 2,7 x 1,1 m, powierzchnia 3 m². Dłuższa oś skierowana SE-NW. Jama o dnie nieckowatym, na głębokości 0,22 m i jednej ze ścian bocznych stromo opadającej ku dołowi. Cechuje się jednorodnym wypełniskiem w postaci jasnobrunatnej próchnicy.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 32 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 70 fragmentów kości, 1 polepa, 13 fragmentów ceramiki przeworskiej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 181 (686/67) – wydłużony owal, wymiary 2,3 x 1,2 m, powierzchnia 2,8 m², dłuższa oś jest skierowana SE-NW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci brunatnej próchnicy przemieszanej z piaskiem stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o głębokości 0,2 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 182 (689/67/58) (ryc. 14: 1) – uchwycony w postaci prostokąta z zaokrąglonymi narożami o wymiarach 4 x 2,2 m, powierzchnia 8,8 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku NE-SW. Jama zagłębiona średnio od 0,16 do 0,5 m, w partii środkowej wystąpiła piwniczka szerokości 80 cm. Wypełnisko jamy warstwowe, w partii stropowej zalega ciemnoszara próchnica, przechodząca w kierunku południowym w ciemnoszarą próchnicę przemieszaną ze spalenizną, pod nią zalega soczewka jasnobrązowej gliny. Obiekt przylega do jamy nr 682.

Funkcja: dom.

Inwentarz: 76 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej, 26 fragmentów kości, 1 fragment noża, 1 ośelka, 4 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 183 (671/67/68) – prostokątny, o zaokrąglonych narożach, wymiarach 1,72 x 0,88 m, powierzchnia 1,5 m² i dłuższej osi skierowanej E-W. Brak oznaczenia wypełniska, głębokość 0,22 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 10 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej, 7 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Ar 68 (z oczyszczania powierzchni) – 69 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 polepa, 1 ośelka.

Obiekt 184 (672/68) – o nieregularnym kształcie, wymiarach 1,7 x 1,3 m, powierzchnia 2,2 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku SE-NW. Głęboka niecka (1,1 m) o pionowych ścianach bocznych i zaokrąglonym dnie jest wypełniona warstwowo. Stropową partię obiektu wypełnia ciemnoszara próchnica, pod którą zalega żółty piasek.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 10 ułamków ceramiki całkowicie obtaczanej, 8 kości, 33 fragmenty ceramiki przeworskiej.

Datowanie: obiekt przeworski.

Obiekt 185 (673/68) – o nieregularnym kształcie; wymiary 2 x 1 m, powierzchnia 2 m², dłuższa oś skierowana SE-NW. Prostokątna jama o głębokości 0,24 m jest wypełniona szaro-brunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 11 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 fragment ceramiki przeworskiej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 186 (675/68) – nieregularny, o wymiarach 2,6 x 2 m, powierzchnia 5,2 m². Orientacja dłuższej osi przebiega w kierunku NE-SW. Jama o głębokości 0,3 m jest wypełniona brunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 13 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 kości, 23 fragmenty ceramiki pradziejowej, 2 fragmenty przedmiotu żelaznego.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 187 (662/69) – nieregularny prostokąt; wymiary 2 x 0,8 m, powierzchnia 1,6 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnobrunatnej próchnicy z domieszką piasku stanowi wypełnienie nieckowatej jamy o wyraźnie nieregularnym dnie i głębokości 0,32 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 6 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 188 (663/69) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami, o wymiarach 2,6 x 1,2 m, powierzchnia 3,1 m² i zorientowany dłuższą osią z SE na NW. Jama posiada dwa zagłębienia, w zachodniej części większe i głębsze (1,60 x 0,5 m), we wschodniej mniejsze i płytsze (1 x 0,24 m). Wypełnisko stanowi ciemna próchnica prze-

mieszana z piaskiem, w spągu mniejszej części pojawia się warstewka rdzawo-brunatnej próchnicy o miąższości 6 cm.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 136 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 15 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 189 (664/69) – o owalnym wydłużonym zarysie, wymiarach 2,3 x 1,1 m, powierzchni 2,5 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku SE-NW. Prostokątna jama głębokości 0,4 m jest wypełniona ciemnoszarą próchnicą.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 56 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 190 (659/69/70) – owalny; wymiary 1,7 x 1,5 m, powierzchnia 2,6 m². Jednorodna warstwa kulturowa w postaci brunatnej, piaszczystej próchnicy przemieszanej z żółtym piaskiem stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o głębokości 0,6 m.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 10 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 8 fragmentów ceramiki neolitycznej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 191 (654/70) – wydłużony owal o wymiarach 2,44 x 1,14 m, powierzchni 2,8 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnobrunatnej próchnicy z piaskiem stanowi wypełnisko nieckowatej jamy o wyraźnie nieregularnym dnie i głębokości 0,22 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 42 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 ośka, 13 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 192 (143/71) (ryc. 14: 2) – w rzucie poziomym przyjmuje kształt prostokąta z zaokrąglonymi narożnikami o wymiarach 3,2 x 1,5 m, powierzchni 4,8 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku NE-SW. Prostokątna jama o głębokości 0,7 m jest wypełniona ciemnobrunatną próchnicą.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 fragmenty kości, 2 wióry.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 193 (370/73) – prostokątny z zaokrąglonymi narożnikami; wymiary 2 x 1 m, powierzchnia 2 m². Orientacja dłuższej osi przebiega w kierunku E-W. Jama o głębokości 0,26 m posiada proste dno, jeden bok pionowy, drugi łagodnie opadający ku dołowi; wypełnisko jednorodne.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 30 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 194 (371/73) – wydłużony owal; wymiary 1,6 x 1,1 m, powierzchnia 1,8 m², dłuższa oś skierowana

SE-NW. Prostokątna jama o głębokości 0,4 m jest wypełniona jednorodnie.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 195 (372/73) – o zarysie prostokąta, wymiarach 2,24 x 0,9 m, powierzchni 2 m² i dłuższej osi skierowanej E-W. Jama o głębokości 0,36 m o jednorodnym wypełnisku posiada proste dno, jeden bok pionowy, drugi łagodnie opadający ku dołowi.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 28 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 kości, 9 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 74 (z oczyszczania powierzchni) – 11 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Obiekt 196 (421/74) – nieregularny prostokąt; wymiary 3 x 1,16 m, powierzchnia 3,5 m². Dłuższa oś obiektu zorientowana jest w kierunku N-S. Jama w kształcie odwróconego trapezu o głębokości 0,46 m i nierównym dnie jest wypełniona intensywnie czarną próchnicą zawierającą w części stropowej węgiel drzewny.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 54 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 13: 10), 34 kości.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 197 (422/74) – prostokątny z zaokrąglonymi narożnikami, o wymiarach 2,4 x 0,7 m, powierzchni 1,7 m², zorientowany dłuższą osią w kierunku N-S. Jama w kształcie odwróconego, nieregularnego trapezu o głębokości 0,44 m jest wypełniona warstwowo. W północnej części stropu obiektu zalega jasnobrunatna próchnica przechodząca w żółto-pomarańczową glinę calcową, pod którą częściowo występuje żółty piasek. Pod tym układem zarejestrowano ciekłą warstewkę popiołu z węglem drzewnym, w spągu jasnopopielatą sypką próchnicę.

Funkcja: palenisko.

Inwentarz: 13 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 kość, 1 nóż żelazny.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 198 (423/74) – prostokątny z zaokrąglonymi narożnikami; wymiary 1,8 x 1,3 m, powierzchnia 2,3 m², zorientowany dłuższą osią z E na W. Prostokątna jama o głębokości 0,7 m jest wypełniona warstwowo. W północno-wschodniej części jamy na tle czarno-brunatnej próchnicy wystąpiło nieckowate, płytkie zagłębienie wypełnione węglem drzewnym o miąższości 10 cm. Pod nim w tym samym układzie uchwycono szaro-żółtą glinę izolującą skupisko węgla.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 5 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 kość, 2 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 199 (424/74) (ryc. 14: 3) – nieregularny, o wymiarach 2,6 x 1,3 m, powierzchni 3,4 m², dłuższej osi skierowanej NW-SE. Prostokątna jama o głębokości 0,36 m jest wypełniona warstwowo. W północno-zachodniej części obiektu zalega intensywnie czarna próchnica z węglem drzewnym w kształcie niecki, natomiast w spagu południowo-wschodniej partii, pojawia się ona w postaci cieniutkiej warstewki. Nad nią wystąpiła ciemnobrunatna próchnica rozdzielona wkładkami żółtego piasku.

Funkcja: obiekt gospodarczy (?).

Inwentarz: 30 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 13: 9).

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 200 (426/74) – o zarysie kwadratu, wymiarach 1,3 x 1,3 m i powierzchni 1,7 m². Jednorodna warstwa kulturowa w postaci ciemnobrunatnej próchnicy stanowi wypełnienie jamy w kształcie półkola o głębokości 0,08 m.

Funkcja: jama zasobowa.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 201 (427/74) – nieregularny prostokąt o wymiarach 2,9 x 1 m, powierzchni 2,9 m², dłuższej osi skierowanej z N na S. Jama w kształcie odwróconego trapezu o głębokości 0,6 m i nierównym dnie jest wypełniona warstwowo. W południowej części spagu obiektu wystąpiła cienka warstewka intensywnie czarnej próchnicy z węglem drzewnym, nad nią uchwycono czarno-brunatną próchnicę z soczewką szaro-żółtej gliny i żółtego piasku. W południowej części partii stropowej ponownie wystąpiła warstwa intensywnie czarnej próchnicy z węglem drzewnym ale w kształcie niecki i maksymalnej miąższości 30 cm.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 49 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 13 kości, 16 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 202 (428/74/65) – nieregularny; wymiary 2,8 x 1,2 m, powierzchnia 3,3 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Jama o głębokości 0,2 m, płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi jest wypełniona warstwowo. Na tle czarno-brunatnej próchnicy wypełniającej całą jamę pojawiła się w partii centralnej intensywnie czarna próchnica z węglem drzewnym.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 34 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 kości, 9 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 203 (429/74/65) – prostokątny, o wymiarach 2,5 x 0,9 m, powierzchni 2,3 m², zorientowany dłuższą osią z NE na SW. Jama o głębokości 0,32 m z płaskim

dnem i ścianami bocznymi wyklinowującymi się ku górze. Warstwowe wypełnisko obiektu stanowi czarno-brunatna próchnica, w spagu obiektu wystąpiła intensywnie czarna próchnica z węglem drzewnym, nad którą stwierdzono wkładkę żółtego piasku.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 94 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 13: 6), 1 gwóźdź, 13 fragmentów ceramiki neolitycznej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 204 (430/74/65) – prostokątny z zaokrąglonymi narożnikami, o wymiarach 2,2 x 1 m, powierzchni 2,2 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jama o głębokości 0,16 m, płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi jest wypełniona jednorodnie intensywnie czarną próchnicą z węglem drzewnym.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 14 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Ar 75 (z oczyszczania powierzchni) – 25 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Obiekt 205 (401/75) – datowanie: obiekt neolityczny, 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej.

Obiekt 206 (403/75) – nieregularny prostokąt o wymiarach 3,2 x 1,2 m, powierzchni 3,8 m², dłuższej osi skierowanej E-W. Jama w kształcie odwróconego trapezu z jednorodnym wypełniskiem w postaci intensywnie czarnej próchnicy z węglem drzewnym i miąższości 0,34 m.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 28 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 18 fragmentów kości, 3 fragmenty ceramiki przeworskiej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 207 (407/75) – nieregularny prostokąt; wymiary 3,2 x 1,26 m, powierzchnia 4 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Jama w kształcie odwróconego trapezu z jednorodnym wypełniskiem w postaci intensywnie czarnej próchnicy przemieszanej z popiołem i węglem drzewnym miąższości 0,44 m.

Funkcja: jama przetwórcza.

Inwentarz: 14 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 16 fragmentów ceramiki przeworskiej.

Datowanie: obiekt przeworski.

Obiekt 208 (410/75) – nieregularny prostokąt o wymiarach 2,7 x 0,94 m, powierzchni 2,6 m². Orientacja dłuższej osi obiektu przebiega w kierunku NE-SW. Jama w kształcie odwróconego trapezu, o głębokości 0,24 m i jednorodnym wypełnisku w postaci intensywnie czarnej próchnicy.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 4 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 13: 3), 4 fragmenty ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 209 (411/75) – prostokątny, o zaokrąglonych narożach, o wymiarach 1,6 x 0,8 m, powierzchni 1,3 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Jama w kształcie odwróconego trapezu o głębokości 0,22 m z jednorodnym wypełniskiem w postaci brunatnej próchnicy przemieszanej z piaskiem.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 fragmenty ceramiki pradziejowej, 1 łyżwa.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 210 (413/75) – nieregularny prostokąt o wymiarach 2,08 x 0,8 m, powierzchni 1,7 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Jama o głębokości 0,44 m w kształcie odwróconego trapezu z jednorodnym wypełniskiem w postaci brunatnej próchnicy przemieszanej z piaskiem.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 9 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 29 kości, 6 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 211 (415ab/75) (ryc. 14: 4) – nieregularny; wymiary 3,7 x 2,3 m, powierzchnia 8,5 m². Orientacja dłuższej osi przebiega z NE na SW. Prostokątna jama o głębokości 0,58 m wypełniona warstwowo. Na tle czarno-brunatnej próchnicy wystąpiły soczewki żółto-pomarańczowej gliny w kształcie niecki, wyższy poziom utworzony jest przez soczewki żółtego piasku. W spągu obiektu oraz częściowo w partii środkowej występują skupiska intensywnie czarnej próchnicy z węglem drzewnym.

Funkcja: obiekt mieszkalny/gospodarczy.

Inwentarz: 18 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 4 kości, 10 fragmentów ceramiki przeworskiej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny/przeworski.

Obiekt 212 (416ab/75) (ryc. 17: 1) – nieregularny, o wymiarach 3,4 x 2 m, powierzchni 6,8 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jama w kształcie zbliżona do prostokąta o głębokości 0,46 m, wypełniona jasnoszarą próchnicą. W części północno-wschodniej wystąpiło skupisko intensywnie czarnej próchnicy z węglem drzewnym wypełniające półokrągłą nieckę.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 63 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 13: 7), 9 kości, 26 fragmentów ceramiki przeworskiej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 213 (417ab/75) – o nieregularnym zarysie, wymiarach 4,4 x 1,8 m, powierzchni 7,9 m², orientacja dłuższej osi części a przebiega na linii NE-SW, natomiast dłuższa oś części b w kierunku E-W. Na profilu część a posiada dwie niecki, wypełnisko płytszej (28 cm), o płaskim dnie, stanowi czarno-brunatna próchnica, głębsza część o miąższości 0,36 m jest wypełniona intensywnie czarną próchnicą z węglem drzewnym. Stropową partię części b wypełnia czarno-

-brunatna próchnica przechodząca ku środkowi w całkowicie, żółto-pomarańczową glinę. Spąg obiektu wypełnia intensywnie czarna ziemia z węglem drzewnym. Maksymalna głębokość jamy wynosi 0,4 m.

Funkcja: obiekt mieszkalny/gospodarczy.

Inwentarz: 41 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 39 kości, 55 fragmentów ceramiki pradziejowej, 4 polepy.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 214 (164/76) – nieregularny prostokąt; wymiary 2,68 x 1 m, powierzchnia 2,7 m², dłuższa oś skierowana N-S. Jednorodna warstwa kulturowa w postaci czarnej, piaszczysto-ilastej próchnicy stanowi wypełnienie nieckowatej jamy o wyraźnie nieregularnym dnie i miąższości 0,54 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 8 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 6 fragmentów ceramiki pradziejowej, 1 podkładka kamienna, 1 poroże ze śladami obróbki.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 215 (165/76) – nieregularny, o wymiarach 2,2 x 1,1 m, powierzchni 2,4 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Jama o głębokości 0,2 m, płaskim dnie i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi jest wypełniona jednorodnie czarną, piaszczysto-ilastą próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 odlupki krzemienne.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 216 (170/76/67) – o nieregularnym kształcie, wymiarach 2,5 x 1,9 m, powierzchni 4,8 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku W-E. Jama w kształcie odwróconego, nieregularnego trapezu o głębokości 0,3 m jest wypełniona ciemną, piaszczysto-ilastą próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 6 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 18 fragmentów ceramiki przeworskiej, 14 fragmentów kości.

Datowanie: obiekt przeworski.

Ar 83 (z oczyszczania powierzchni) – 9 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Obiekt 217 (194/182) – nieregularny prostokąt o wymiarach 2,8 x 1,2 m, powierzchni 3,4 m² i dłuższej osi skierowanej NE-SW. Wypełnisko jamy w kształcie półkola i miąższości 0,5 m jest warstwowe. Górną partię obiektu wypełnia ciemnobrunatna, piaszczysto-ilasta próchnica przedzielona w części spągowej sinoszarą, ilastym piaskiem.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 11 fragmentów ceramiki pradziejowej, 1 przedmiot żelazny.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 218 (196/82) – prostokątny z zaokrąglonymi

narożami, o wymiarach 2,6 x 1 m, powierzchni 2,6 m², zorientowany dłuższą osią w kierunku SE-NW. Jama o głębokości 0,46 m, z płaskim dnem i ścianach bocznych łagodnie opadających ku dołowi jest wypełniona jednorodnie ciemnobrunatną, piaszczysto-ilastą próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 2 fragmenty ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 219 (197/82) – kwadratowy; wymiary 2,64 x 2,5 m, powierzchnia 6,6 m². Jama zniszczona w partii północnej przez obiekt 198, zagłębiona na 0,3 m, w części południowej wypełniona warstwowo. W znacznej części zalega szaro-brunatna, piaszczysto-ilasta próchnica. Spąg zagłębienia wypełnia ciemnobrunatna, piaszczysto-ilasta próchnica.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 6 fragmentów kości, 7 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Ar 83 (z oczyszczania powierzchni) – 9 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej.

Obiekt 220 (434/83) – nieregularny prostokąt o wymiarach 2,3 x 1 m, powierzchni 2,3 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Brunatna próchnica stanowi wypełnisko jamy o nieokreślonym zarysie.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 5 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 60 fragmentów kości, 3 fragmenty ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 221 (435/83) – prostokątny, o zaokrąglonych narożach, wymiarach 3 x 1 m, powierzchni 3 m² i orientacji dłuższej osi w kierunku SE-NW. Na profilu jama jest czytelna w kształcie odwróconego trapezu, wypełnionego jednorodnie jasnobrązową próchnicą z domieszką piasku. Głębokość obiektu wynosi 0,5 m.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 1 fragment ceramiki całkowicie obtaczanej, 15 fragmentów kości, 3 fragmenty ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 222 (436/83) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami, o wymiarach 2,7 x 0,8 m, powierzchni 2,2 m² i dłuższej osi skierowanej SE-NW. Prostokątna w przekroju jama o głębokości 0,44 m jest wypełniona brunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 6 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 kość, 5 fragmentów ceramiki prądziejowej, 2 odłupki krzemienne.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 223 (419/84) – prostokątny z zaokrąglonymi

narożami o wymiarach 2,5 x 1,1 m, powierzchni 2,8 m² i dłuższej osi skierowanej N-S. Jama w kształcie odwróconego trapezu i głębokości 0,5 m posiada warstwowe wypełnisko w postaci czarno-brunatnej próchnicy, przedzielonej warstwą intensywnie czarnej próchnicy z węglem drzewnym. Bezpośrednio pod nią zalega soczewka żółtego piasku.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 8 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 12 fragmentów kości, 8 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 224 (420/84) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami; wymiary 1,9 x 1,04 m, powierzchnia 2 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Prostokątna jama o głębokości 0,38 m jest wypełniona warstwowo. Zasadniczą część obiektu stanowi brunatna próchnica zawierająca w części południowej soczewkę żółtego piasku, natomiast w partii północnej warstwę intensywnie czarnej próchnicy.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 3 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 13 fragmentów kości, 2 fragmenty ceramiki prądziejowej, 1 wiór krzemienisty.

Datowanie: obiekt o nieokreślonej chronologii.

Obiekt 225 (679/86) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami; wymiary 1,5 x 0,8 m, powierzchnia 1,2 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Jama o nierównym dnie i głębokości 0,3 m jest wypełniona jasnobrunatną próchnicą.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 2 fragmenty ceramiki całkowicie obtaczanej, 1 fragment ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 226 (200/187) – owalny; wymiary 1,3 x 1,1 m, powierzchnia 1,4 m². W głębszej części jamy z nieregularnym dnem na głębokości 0,28 m zalega brunatna, piaszczysto-ilasta próchnica, pozostałą część obiektu wypełnia czarna, smolista, piaszczysto-ilasta próchnica.

Funkcja: nieokreślona.

Inwentarz: 16 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 3 fragmenty kości, 1 fragment sierpa żelaznego, 19 fragmentów ceramiki prądziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 227 (700/187) (ryc. 17: 2) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami; wymiary 1,8 x 1,2 m, powierzchnia 2,2 m², dłuższa oś skierowana E-W. Jama w kształcie odwróconego trapezu o głębokości 0,9 m jest wypełniona warstwowo. W spągu obiektu uchwycono ciemnobrunatną, piaszczysto-ilastą próchnicę miąższości 0,2 m, bezpośrednio nad nią wystąpił beżowy piasek. Zasadnicze wypełnisko jamy stanowi czarna, smolista, piaszczysto-ilasta próchnica, miąższości 0,66 m.

Funkcja: jama zasobowa (?).

Inwentarz: 129 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej (ryc. 16: 10, 12), 78 fragmentów kości, 1 polepa, 1 fragment noża.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

Obiekt 228 (770/190) (ryc. 17: 3) – prostokątny z zaokrąglonymi narożami, uchwycone wymiary 2,7 x 1,54 m, powierzchnia 4,2 m², dłuższa oś skierowana NE-SW. Posiada jednorodne wypełnisko w postaci brunatno-czarnej próchnicy miąższości 0,66 m. Na przekroju jamy wystąpiły dwa zagłębienia: większe 1,5 x 60 m, mniejsze 1,1 x 66 m, oddzielone od siebie niewielką ławą glinianą szerokości 10 cm.

Funkcja: obiekt gospodarczy.

Inwentarz: 27 fragmentów ceramiki całkowicie obtaczanej, 6 fragmentów kości, 5 fragmentów polepy, 1 odłup krzemieny, 5 fragmentów ceramiki pradziejowej.

Datowanie: obiekt wczesnośredniowieczny.

ANALIZA FUNKCJI OBIEKTÓW I MODELU PRZESTRZENNEGO OSADY W PARTYNICACH

FUNKCJA OBIEKTÓW

Wśród wielu problemów badawczych, z którymi spotykamy się w trakcie analizy materiału, na plan pierwszy wysuwa się częsty w przypadku osad otwartych zły stan zachowania obiektów nieruchomych. Odtworzenie obrazu życia codziennego utrudnia również ubogi materiał zabytkowy, reprezentowany w przeważającej części przez fragmenty glinianych naczyń. Ta wyrywkowość bazy źródłowej pozyskanej w trakcie badań archeologicznych powoduje, że możliwości interpretacyjne, jakimi dysponujemy, są bardzo ograniczone.

W analizie funkcjonalnej reliktyw osady w Partynicach uwzględniono 192 obiekty o wczesnośredniowiecznej chronologii (wyk. 1), których podstawą podziału było kryterium wielkości i formy.

Za pozostałości stałej zabudowy o charakterze mieszkalnym uznano 12 jam o powierzchni od 7,7 do 17,5 m² i głębokości od 30 do 60 cm, oznaczonych na planie numerami 51, 77, 90, 118 (?), 119 (?), 114, 142, 152, 162 (?), 182, 211 (?), 213 (?), (linia podziału między budynkami mieszkalnymi a gospodarczymi nie zawsze może być przeprowadzona w sposób jednoznaczny). Analiza rzutów poziomych domów pozwoliła wydzielić dwie grupy obiektów: o regularnym kształcie zbliżonym do prostokąta (77, 90, 114, 118?, 182) oraz obiekty o nieregularnym zarysie – pozostałe. Przyczyną nieregularności planu może być zły stan zachowania obiektu lub nierównomierny stopień zagłębienia poszczególnych partii jamy. W tym ostatnim przypadku rzut poziomy bardzo często nie oddaje rzeczywistego zasięgu warstwy użytkowej. Większość omawianych

obiektów posiada nieckowaty lub prostokątny kształt jamy, w nielicznych przypadkach z jednym (162?, 182, 211?) lub dwoma zagłębieniami (77).

Obserwacja stratygrafii w przekroju pionowym umożliwiła uchwycenie w pięciu obiektach pozostałości poziomów użytkowych w postaci palenisk, skupisk węgla drzewnego lub popiołu, umiejscowionych w partiach spagowych jam. W pozostałych jamach brak bezpośrednich śladów pozwalających lokalizować urządzenia grzewcze wewnątrz budynku. Wyżej wspomniane relikty poziomów użytkowych występują zawsze w kontekście jednorodnych warstw kulturowych. Obiekty pozbawione poziomów użytkowych posiadają warstwę kulturową, przemieszaną ze spalenizną lub węglem drzewnym.

Budynki mieszkalne były zorientowane w dwóch kierunkach z NW na SE lub z NE na SW. W omawianym materiale nie udało się w sposób jednoznaczny odtworzyć lokalizacji wejść. Pewną zasadą było umieszczanie ich od strony, która umożliwiała najkorzystniejsze oświetlenie pomieszczenia w ciągu dnia (Leciejewicz 1989, s. 102).

Kwestią nierozwiązaną pozostaje funkcja obiektu 118, zaliczonego do budynków mieszkalnych. Zastrzeżenia budzi zlokalizowane w jego południowej części duże palenisko, zbudowane z dużych kamieni polnych, w obrębie którego zalega intensywnie czarna próchnica, otoczona przez glinę przepaloną na kolor pomarańczowy. Pierwotny kształt, wielkość i funkcja paleniska w chwili obecnej są trudne do odtworzenia. Nie możemy wykluczyć funkcji mieszkalnej, jak i gospodarczej (suszarnia, wędzarnia). Jednoznaczną interpretację utrudnia fakt występowania materiałów neolitycznych (być może na wtórnym złożu).

W budynkach mieszkalnych materiał zabytkowy reprezentowany jest przez znacznie rozdrobnione fragmenty ceramiki, pozwalające na przeprowadzenie analizy technologiczno-technicznej, w mniejszym stopniu formalno-stylistycznej. Jego liczebność umożliwiła wydzielenie dwóch grup obiektów. Domy o niewielkim udziale tej kategorii zabytków, przeważnie do 80 fragmentów, oraz obiekty posiadające ponad 100 ułamków naczyń. W obiektach tych wystąpiły również kości oraz pojedyncze fragmenty polepy i oselki. Zbiór przedmiotów żelaznych tworzy nóż z obiektu 118, fragment noża z jamy 182 i trzy gwoździe z domu oznaczonego numerem 51 (wyk. 2).

Wokół jam o charakterze mieszkalnym grupują się pozostałości obiektów gospodarczych o powierzchni od 3 do 6,8 m² (21? 27, 32, 35, 36, 40, 49, 57, 70, 72, 79, 84, 88, 95, 98, 101, 107, 115, 117, 122, 125, 129, 137, 143, 154, 161, 172, 175, 177, 180, 188, 192, 199, 202, 206, 212, 217, 227). Na poziomie calca przyjmują tak jak domostwa kształty nieregularne, zbliżone do prostokąta lub wydłużonego owalu. W przekrojach czytel-

ne są w formie prostokątów, mniej lub bardziej regularnych niecek, w kilku obiektach uchwycono zagłębienia – piwniczki. Ich głębokość zamyka się w przedziale od 10 cm (są to obiekty przeważnie o złym stanie zachowania) do 1,2 m. Jednak dominującą grupę tworzą jamy o parametrach głębokościowych od 26 do 70 cm. Wypełniska obiektów gospodarczych stanowi jednorodna warstwa kulturowa, czasami przemieszana z węglem drzewnym lub spalenizną. W bardziej złożonych układach stratygraficznych czytelne są relikty urządzeń grzewczych (jamy 122 i 199). W tym ostatnim obiekcie uchwycono ślady świadczące o izolowaniu głębszego (być może starszego) poziomu od partii stropowych jamy za pomocą warstwy piasku. W omawianej grupie obiektów materiał zabytkowy jest reprezentowany przez ułamki ceramiki (do 100 fragmentów) i kości. W jamach o funkcji gospodarczej wystąpiły również nieliczne ułamki polepy i przedmiotów metalowych oraz pojedynczy fragment oselki.

Dopełnieniem obrazu osady jest 31 jam zasobowych, podzielonych pod względem głębokościowym na dwie grupy. Pierwszą grupę stanowią głębokie, owalne lub zbliżone do owalu jamy (56, 58, 59, 74, 94, 109, 112, 123, 126, 128, 138, 140, 179?, 190, 227) o pionowych ścianach bocznych, zaokrąglonym lub prostym dnie. W kilku przypadkach ściany boczne mają nieregularny przebieg przy tym samym kształcie dna. Średnica obiektów waha się od 0,9 do 1,9 m, głębokość jam zamyka się w przedziale od 0,6 do 1,3 m. W ich obrębie częściej czytelne są wypełniska wielowarstwowe niż jednorodne. Drugą grupę tworzą obiekty owalne lub zbliżone do owalu, lecz o znacznie mniejszej głębokości do 40 cm (25, 48, 65, 73, 82, 103, 163, 171, 173). Jamy te mają średnicę od 0,8 m do 1,8 m i profil w kształcie zbliżonym do prostokąta, odwróconego trapezu lub niecki. Do tej grupy zaliczono również jamy prostokątne lub zbliżone do prostokąta (26?, 28, 91, 108, 111, 157, 200), o maksymalnej powierzchni 2 m² i głębokości do 54 cm. W przekroju czytelne są w postaci odwróconego trapezu lub półkola. Jednorodne wypełniska obiektów (za wyjątkiem jamy 111 o warstwowej stratygrafii) pozbawione są relików poziomów użytkowych.

Głębokie jamy o profilu prostokątnym lub workowatym można uznać za pozostałości jam zbożowych (Moszyński 1967, s. 241-243). Za funkcją magazynową pośrednio może przemawiać brak spalenizny w nawarstwieniach obiektów, za wyjątkiem obiektu 126, który prawdopodobnie wtórnie został wykorzystany jako jama paleniskowa. Obiekty płytsze, owalne, jak i prostokątne mogą stanowić pozostałość mniejszych jam zasobowych – podręcznych spiżarni, schowków.

Głębokie jamy zasobowe zawierają materiał ceramiczny i kostny. W porównaniu ze schowkami rzadziej występują w nich fragmenty przedmiotów metalowych, natomiast częściej fragmenty polepy.

Na oddzielną uwagę zasługuje obiekt 155. Sprawą dyskusyjną pozostaje forma obiektu powstała prawdopodobnie w wyniku naruszenia jamy lub jam przeworskich. W jego południowej części oprócz fragmentów ceramiki odkryto ułamki prążnicy. Być może stanowi on pozostałość suszarni (?).

W omawianym materiale zarejestrowano również wolnostojące paleniska (3, 20, 99, 113, 126, 136, 178, 197) o owalnym lub zbliżonym do owalu zarysie i przekroju w kształcie niecki. Analiza palenisk pozwoliła zauważyć wyraźne głębokościowe zróżnicowanie tej grupy obiektów. Jamy oznaczone na planie numerami 113 i 178 mają głębokość do 30 cm, natomiast spąg pozostałych obiektów uchwycono na głębokości od 44 do 80 cm. W jednej z jam 136 oprócz paleniska odkryto duży zbiór fragmentów polepy z odciskami gałęzi, być może stanowi on pozostałość zadaszenia lub pieca (?). Większość palenisk lokalizowana jest w bezpośrednim sąsiedztwie domów lub jam zasobowych, z wyjątkiem jamy 3 odkrytej w znacznej odległości od głównego skupiska obiektów. Można przypuszczać, że funkcję palenisk, często interpretowanych jako kuchnie letnie, pełniły tylko obiekty płytsze, natomiast te bardziej zagłębione mogą stanowić pozostałości wędzarni (?). Materiał zabytkowy pozyskany z palenisk charakteryzuje znaczna różnica liczebności fragmentów ceramiki oraz niewielki udział kości, polepy i przedmiotów metalowych. Największą liczbę fragmentów ceramiki odkryto w relikach palenisk oznaczonych na planie numerami 126 i 127. Ułamki naczyń z obiektu 178 umożliwiły zrekonstruowanie czterech naczyń.

Kolejną grupę tworzą obiekty określone jako jamy przetwórcze (15, 16, 17, 19, 29, 50, 52, 54, 116, 120, 127, 147, 148, 149, 150, 151, 153, 196, 198, 201, 203, 204). W rzucie poziomym rysują się one w postaci prostokątów z zaokrąglonymi narożami, wydłużonych owali lub sporadycznie w postaci nieregularnej. W ich obrębie zarejestrowano obiekty o minimalnej powierzchni wynoszącej 1,4 m² oraz jamy o powierzchni zbliżonej do 4 m². W profilu przyjmują kształt prostokąta, odwróconego trapezu lub nieregularny o maksymalnej głębokości 70 cm. Część z nich ma wydłużony kształt, co może sugerować, że stanowią one pozostałość wewnętrznej, najbardziej zagłębionej części obiektu. W analizowanej grupie obiektów wystąpiły liczne ślady działalności ognia w postaci palenisk, warstwy spalenizny, skupisk węgla drzewnego oraz próchnicy znacznie nasyczonej węglem drzewnym. Poziomy użytkowe w postaci skupisk spalenizny czy węgla drzewnego są uchwytnie w spągowych partiach obiektów o wypełniskach wielowarstwowych. Jamy przetwórcze charakteryzują się dużym zróżnicowaniem liczebności materiału ceramicznego i kostnego oraz niewielkim udziałem polepy i przedmiotów żelaznych.

W południowej części stanowiska, w niewielkim od-

daleniu od rzeki Ślęzy, zarejestrowano znaczne nagromadzenie dołków posłupowych. Stanowią one wydzieloną, trudną do interpretacji chronologicznej i funkcjonalnej część stanowiska, prawie całkowicie pozbawioną większych obiektów osadniczych. Wielkość jam, jak również ich rozplanowanie mogą sugerować, że są to pozostałości kojców (?) dla zwierząt. W trzech spośród nich zarejestrowano materiał o wczesnośredniowiecznej chronologii (4, 5, 13). Czwarta jama (159) o tej samej funkcji wystąpiła w obrębie osady – być może jest ona pozostałością elementu konstrukcyjnego związanego z którymś z sąsiednich obiektów.

Ostatnią najliczniejszą grupę stanowią obiekty o nieokreślonej funkcji, wypełnione jednorodną warstwą kulturową pozbawioną poziomów użytkowych. Ich rzuty są czytelne na powierzchni calca w postaci prostokątów z zaokrąglonymi narożnikami, wydłużonych owali lub nieregularnej. Dominują wśród nich obiekty o powierzchni do 2 m², w nielicznych przypadkach zanotowano wielkość dochodzącą do 3 m². Przeważająca część jam o nieokreślonej funkcji ma głębokość do 20 cm. Część z nich mogła pełnić różne funkcje gospodarcze nie pozostawiające czytelnych śladów.

Przesłanki, jakimi dysponujemy w trakcie analizy obiektów, nie zawsze w sposób jednoznaczny pozwalają zinterpretować funkcje jam osadniczych. Należy pamiętać, że większość obiektów po zakończeniu swojej pierwotnej funkcji mogła być wykorzystywana w sposób odmienny, czego przykładem są duże jamy zasobowe noszące ślady palenisk.

TYP BUDOWNICTWA I KONSTRUKCJA BUDYNKÓW

Podstawą odtworzenia stosowanych we wczesnym średniowieczu technik budowlanych są relikty konstrukcji drewnianych. Częsty ich brak na stanowiskach otwartych jest spowodowany:

- lokalizacją osad na terenach piaszczystych, znacznie utrudniających przetrwanie drewnianych elementów konstrukcji,
- wtórnym wykorzystaniem dobrych elementów konstrukcji we wczesnym średniowieczu,
- późniejszym agrarnym użytkowaniem terenu, silnie przeobrażającym górne partie obiektów.

Wyżej wymienione przyczyny powodują znaczne trudności w rekonstrukcji form budownictwa.

Stan zachowania obiektów na osadzie w Partynicach pozwala oprzeć wnioski dotyczące interesujących nas kwestii tylko na podstawie parametrów głębokościowych jam. Analiza głębokości umożliwiła wydzielenie typu budownictwa naziemnego oraz zagłębionego w podłoże (bez rozróżnienia na ziemianki i półziemianki). Pierwsza grupa reprezentowana jest przez budynki

o charakterze mieszkalnym z częścią przyziemia zagłębioną w podłoże (piwniczki). Możemy tylko domniemywać, że zostały wzniesione w konstrukcji zrębowej nie pozostawiającej na powierzchni czytelnych śladów. Do typu budownictwa naziemnego należy prawdopodobnie część obiektów gospodarczych o mniej lub bardziej trwałych rozwiązaniach konstrukcyjnych. Przykładem budownictwa zagłębionego w ziemię jest jama 122 o głębokości 1,2 m i powierzchni 5,1 m², być może z zadaszeniem wspartym bezpośrednio na powierzchni ziemi, oraz obiekt 192 o głębokości 70 cm i powierzchni 4,8 m². Bezpośrednio z nim można wiązać jamę 141/71 – dołek posłupowy, stanowiący w tym wypadku element konstrukcyjny. Bliskość tych dwóch jam pozwala domniemywać, że obiekt gospodarczy zagłębiony w podłoże miał nadziemną konstrukcję drewnianą wspartą na słupie lub słupach. Część jam może być relikdami budownictwa ziemnego, stanowiącego pozostałość jednosezonowych obiektów typu szafasowego o zagłębionej w podłoże części użytkowej. Czytelne na powierzchni ziemi formy zabezpieczeń posiadały prawdopodobnie mniejsze obiekty, jak jamy zasobowe czy schowki. Szafasowe formy zadaszenia mogły istnieć również ponad wolnostojącymi paleniskami. W wyniku obserwacji przekrojów obiektów zauważono, że część z nich charakteryzuje się regularnym układem ścian bocznych i den, co pozwala domniemywać, że mogły one posiadać umocnienia.

W badanej osadzie nie uchwycono śladów świadczących o wielokrotnym stawianiu budynku na tym samym obszarze. Nowy budynek wznoszono na terenie wolnym od starszej zabudowy. Nawet w centralnej części osady, gdzie wystąpiło znaczne nagromadzenie relików osadniczych, nie zanotowano przykładów nawarstwiania się obiektów.

WEWNĘTRZNE ROZPLANOWANIE OSADY

Zagadnieniem często poruszonym w literaturze przedmiotu jest problem wyodrębnienia w ramach osad zagród, rozumianych jako skupiska obiektów zwartych pod względem czasowym i funkcjonalnym, których „centrum” jest budynek mieszkalny. W omawianej osadzie wydzielono 12 obiektów o charakterze mieszkalnym. W przeprowadzeniu rekonstrukcji rozplanowania osady zwrócono uwagę na orientację dłuższej osi domów, co pozwoliło wydzielić 3 duże skupiska obiektów. Pierwsze skupisko zlokalizowane jest w południowo-wschodniej części stanowiska. Tworzą je obiekty o przebiegu dłuższej osi z NW na SE (skupisko A). W środkowej części dominują domy o układzie osi z NE na SW (skupisko B), natomiast w kolejnej, północno-wschodniej części ponownie pojawiają się obiekty zorientowane z NW na SE (skupisko C). Umiejscow-

wione wokół domów obiekty o zróżnicowanej funkcji stanowią ślady przydomowej działalności gospodarczej, jednocześnie wyznaczają one rzeczywisty zasięg powierzchni użytkowej. Teoretycznie można przyjąć, że wydzielone skupiska (A, B, C) mogą odzwierciedlać układ pojedynczych zagród, umożliwiając wgląd w ich strukturę i wielkość. Nie można jednak wykluczyć sytuacji, w której w ramach jednego skupiska w tym samym czasie funkcjonowały dwie zagrody. Skupiska charakteryzuje dość różny stopień zwartości zabudowy oraz liczba budynków mieszkalnych.

W skład skupiska A wchodzi trzy obiekty mieszkalne 51, 77, 90, oddalone między sobą od 6 do 10 m. Wraz z otaczającymi je obiektami o funkcji gospodarczej tworzą mało zwartą formę zabudowy. Stan zachowania analizowanego materiału uniemożliwił rekonstrukcję wyposażenia obiektów mieszkalnych. Na przykładzie jamy 90 możemy odtworzyć lokalizację urządzeń grzewczych w obrębie domu. W jego wnętrzu uchwycono relikty dwóch palenisk, umiejscowionych w naprzeciwnych narożnikach budynku. Budowa urządzeń ogniowych w narożach domostwa gwarantowała bardziej ekonomiczne wykorzystanie powierzchni, jak również lepsze ogrzewanie budynku (Kaźmierczyk 1969, s. 190).

Ze skupiskiem A wiąże się południowo-zachodnia część stanowiska – obiekty rozmieszczone na arach 37, 38, 39, 40. W sposób jednoznaczny nie można wykluczyć istnienia w tej części osady zagrody. Rozstrzygnięcie tego problemu utrudnia fakt występowania obiektów o mniejszych parametrach wielkościowych i głębokościowych, wypełnionych jednorodnymi warstwami kulturowymi, pozbawionymi poziomów użytkowych. Materiał zabytkowy charakteryzuje się dość znacznym rozdrobnieniem, dominują fragmenty przydenne i brzuśce uniemożliwiające odtworzenie formy naczynia.

W obrębie skupiska B wydzielono 7 obiektów mieszkalnych (118?, 119?, 114, 162?, 182, 211?, 213?), oddalonych od siebie od 4 do 24 m. Jest to obszar, na którym oprócz osadnictwa wczesnośredniowiecznego zarejestrowano obiekty neolityczne, wczesnobrązowe i przeworskie. Skupisko to charakteryzuje się dużym stopniem zwartości zabudowy, będącej świadectwem znacznie intensywniejszego wykorzystania terenu. Możliwe, że w tym miejscu funkcjonowały jednocześnie dwie (?) zagrody.

Najmniejsze skupisko C reprezentowane jest przez budynki: 142, 152 (być może należy również zaliczyć do niego budynek 119? ze skupiska B) oddalone od siebie około 7 m. Prawdopodobnie część obiektów związana z tym skupiskiem pozostała poza zasięgiem badań.

W wyżej wspomnianych skupiskach B i C wystąpi-

ły obiekty o większych parametrach wielkościowych i głębokościowych, wypełniskach wielowarstwowych, zawierających poziomy użytkowe noszące ślady działalności ognia w postaci palenisk, skupisk węgla drzewnych czy spalenizny. Materiał ceramiczny pozwala na odtworzenie form naczyń. Częściej niż w skupisku A, w obrębie obiektów rejestrowane są pozostałości wyrobów metalowych i kamiennych. Ilościowe nagromadzenie obiektów w tych dwóch skupiskach jest potwierdzeniem intensywności osadnictwa na tym obszarze. Jednocześnie należy zauważyć, że wewnętrzne rozplanowanie osady podlegało częstym przekształceniom, powodującym znaczną lub wręcz całkowitą zmianę zagospodarowania przestrzeni.

W przypadku omawianej osady stan zachowania analizowanego materiału ceramicznego nie pozwolił rozwarstwić chronologicznie poszczególnych obiektów, tym samym nie powiodła się próba rekonstrukcji przestrzennego rozwoju osady. Można domniemywać, że układ budynków mieszkalnych jest przejawem zmiany zagospodarowania terenu, wynikającej z różnic czasowych pomiędzy poszczególnymi skupiskami.

INWENTARZ RUCHOMY

CERAMIKA

Zbiór wczesnośredniowiecznej ceramiki z osady w Partynicach liczy 7927 fragmentów. Z tego zbioru analizie poddano 3321 ułamków, co stanowi 42,3% całości materiału (tab. 1).

Analizowany materiał to głównie fragmenty ceramiki należące do I i II kategorii wielkościowej części brzegowych, przydennych i środkowych w klasyfikacji A. Buko (1990, s. 236, 242)⁴. Stanowią one podstawowe dla określenia formy naczynia elementy tektoniki, takie jak: szyjka, górna część brzuśca oraz dno z częścią przydenną. Materiał poddano wieloaspektowej analizie uwzględniającej cechy technologiczno-techniczne, morfologiczne, stylistyczne i parametry wielkościowe. Szczegółowa analiza materiału ceramicznego miała na celu określenie specyfiki produkcji miejscowego warsztatu garncarskiego.

CECHY TECHNOLOGICZNE CERAMIKI

Do wyrobu ceramiki z osady w Partynicach używano domieszek schudzających w postaci piasku, tłuczni,

⁴ Fragmenty ścianek naczyń, niezłożone przynajmniej z dwóch elementów tektoniki naczynia, zostały pominięte ze względu na niewielkie możliwości rekonstrukcji naczynia. Pewnym odstępstwem od tej zasady jest materiał pochodzący z arów 9-45, gdzie rozdrobnienie ceramiki powodowałoby pominięcie znacznej części materiału i tym samym uniemożliwiłoby wgląd w tę część osady.

w pojedynczym przypadku grafitu. Analizując skład jakościowy domieszki, rejestrowano zawsze dominujące ziarna. Podstawową, a zarazem dominującą domieszką schudzącą jest piasek, stanowiący 76,6% całości zbioru. Drugą pod względem częstotliwości występowania domieszką jest tłuczeń – 25%. Kolejną grupę stanowi mieszanina tych dwóch komponentów (piasku i tłuczni) – 4,2% oraz domieszka pylasta 4,3%.

W materiale pominięto ocenę ilości stosowanej domieszki schudzającej. Rezygnacja z tej cechy była spowodowana małą wiarygodnością ilościowej analizy na poziomie badań makroskopowych.

Wielkość domieszki analizowano w pięciu przedziałach granulometrycznych, na podstawie których utworzono pięć grup wielkościowych. Pierwszą z nich stanowi domieszka o wielkości ziaren do 0,5 mm. Do grupy drugiej zaklasyfikowano domieszkę drobnoziarnistą o przeciętnej średnicy ziaren od 0,5 do 1 mm. Kolejną grupę tworzy domieszka schudzająca, średnioziarnista rozpatrywana w dwóch przedziałach wielkościowych, o wielkości ziaren od 1 do 2 mm i od 2 do 3 mm. Czwarta grupa to domieszka gruboziarnista o granulacji ziaren powyżej 3 mm, ostatnia pylasta.

Obserwacja granulacji domieszki potwierdziła ogólną tendencję obserwowaną na większości stanowisk wczesnośredniowiecznych, polegającą na wypieraniu domieszki gruboziarnistej i coraz większym udziale ziaren drobnoziarnistych (Dzieduszycki 1982, s. 100-101; Lepówna 1968, s. 71-73; Parczewski 1982, s. 60). Ma to bezpośredni związek z dążeniem garncarza do minimalizowania negatywnych skutków domieszki gruboziarnistej, stawiającej opór w trakcie wzrastającej rotacji koła garncarskiego (Buko 1981, s. 99).

Z analizą masy garncarskiej wiąże się problem faktury i stopnia wyrównania powierzchni wewnętrznej i zewnętrznej wyrobów ceramicznych. W materiale z osady wydzielono cztery rodzaje powierzchni:

- fakturę gładką pozbawioną widocznych na powierzchni i wyczuwalnych dotykiem ziaren domieszki,
- fakturę szorstką cechującą się wyraźnie wyczuwalną dotykiem lub widoczną na powierzchni ziarnistą domieszką,
- fakturę chropowatą charakteryzującą się wyraźnie wystającymi grubymi ziarnami domieszki,
- fakturę zwaną „gęsią skórą” posiadającą sieć wypukleń na powierzchni skorupy, spowodowaną liczną obecnością częściowo ostnioną płynną gliną drobną, ziarnistą domieszką piasku (Rzeźnik 1995, s. 75).

Zmniejszenie wielkości ziaren w połączeniu z efektywniejszą pracą koła garncarskiego spowodowało eli-

minację faktury chropowatej na rzecz powierzchni gładkiej, szorstkiej i „gęsiej skóry” (tab. 2). Dominującą fakturą zarówno na powierzchni ścianek zewnętrznych, jak i wewnętrznych jest faktura szorstka o wyrównanej powierzchni. Stopień wyrównania powierzchni zawsze jest większy na zewnętrznej ścianie naczyń.

TECHNIKA

Materiał ceramiczny, którym dysponuje badacz w czasie analizy, jest gotowym wyrobem o różnym stopniu czytelności śladów produkcji, będących podstawą rekonstrukcji technik lepienia oraz oceny rozwoju wczesnośredniowiecznego garncarstwa. Ślady związane z techniką wykonania naczyń można podzielić na ślady charakterystyczne dla budowy i formowania naczyń oraz wyrównywania powierzchni (Hołubowicz 1950, s. 125 in.). Obecność lub brak śladów budowy i formowania⁵ jest bezpośrednio uzależniona od poziomu wykończenia powierzchni naczyń, które w przypadku analizowanego materiału w całości należą do ceramiki całkowicie obtaczanej.

Ceramika z osady została wykonana na kole garncarskim z osią nieruchomą, czego potwierdzeniem są ślady osi na dnach naczyń odkrytych w obiektach 151 i 178.

W analizowanym materiale zarejestrowano ślady w postaci guzków na dnach naczyń, świadczące o reparaacji tarczy koła garncarskiego. Ich występowanie związane jest w literaturze przedmiotu z zabiciem otworu przewierconego przez oś niewielkim drewnianym kołeczkiem (gdy kołeczek osadzono zbyt głęboko, tworzyło się małe zagłębienie, w które dostawała się glina, dając negatyw w postaci guzka na dnie naczynia, Hołubowicz 1950, s. 57, ryc. 5). W ten sposób można interpretować guzki o małych parametrach, jednak guzki o większych wymiarach, czasami otoczone kołem, należałoby uznać za znaki garncarskie.

W ceramice z Partynic wyróżniono 4 grupy den wklęsłych:

- bez bruzdy i bez pierścienia dookołnego,
- bez bruzdy z pierścieniem dookołnym,
- z bruzdą bez pierścienia dookołnego,
- z bruzdą i z pierścieniem dookołnym (Rzeźnik 1995, s. 31).

Dna wklęsłe będące cechą charakterystyczną ceramiki całkowicie obtaczanej powstają w wyniku stosowania w czasie produkcji nakładki na koło lub kół o wypukłej części środkowej. O znakowaniu tych elementów świadczą przedstawienia graficzne na 47 spo-

⁵ Największą wartość poznawczą mają ślady informujące o rodzaju zastosowanej techniki i sposobie wykończenia naczynia, ze względu na swoją czytelność występowania. Formowanie jest zabiegiem nie pozostawiającym na naczyniu właściwych sobie śladów, które mogłyby stać się podstawą jego precyzyjnej oceny na poziomie analizy makroskopowej. W zależności od umiejętności garncarza mogło być realizowane w czasie lepienia lub obtaczania (Rzeźnik 1993, s. 78).

śróń 136 den, co stanowi 34,55% całości zbioru. Zachowane znaki stanowią wypukłą formę graficzną, usytuowaną w przeważającej części w centralnej partii dna (przedstawienia graficzne znaków ilustruje ryc. 18).

Rozpatrując stan zachowania znaków, można stwierdzić, że 24 z nich zachowały się w 100%, co stanowi 51% całość den ze znakami. Drugą grupę pod względem liczebności stanowią znaki o złym stanie zachowania od 2 do 39% w liczbie 11 znaków (23,4%). Kolejna grupa to znaki o stanie zachowania od 40 do 69% – 5 znaków, co stanowi 10,63% den ze znakami. Ostatnią grupę tworzy 7 znaków o stanie zachowania od 70 do 99%.

W analizowanym materiale wystąpiła podsypka w postaci piasku, tłuczni, popiołu oraz nieokreślona (tab. 3). Celem stosowania podsypki było zabezpieczenie wyrobu przed przywarciem całą powierzchnią do tarczy koła, co mogło spowodować zniszczenie naczynia w czasie zdejmowania z kręgu. Oprócz tej roli podsypka spełniała funkcję uszczelniającą dno naczynia.

Ślady odcinania naczynia od powierzchni koła garncarskiego są obserwowane na dwóch płaszczyznach, pionowej i poziomej. W obu przypadkach mają analogie w ceramice odkrytej na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu (Rzeźnik 1995, s. 42).

Ślady techniki budowy naczynia zlokalizowane są najczęściej w dolnych partiach naczynia, w miejscu największej wydętości brzuśca oraz w miejscu przejścia brzuśca w szyjkę. W omawianym materiale czytelne są w postaci łezek charakterystycznych dla techniki określonej krótkim ślizgiem (Rzeźnik 1995, s. 75), dołków palcowych i uskoków co świadczy o wykorzystaniu techniki taśmowo-ślizgowej.

Przesłanką pozwalającą oceniać stopień zaawansowania obróbki na kole jest grubość ścianek naczyń, mierzona w górnej partii naczynia dla fragmentów, które miały przynajmniej w minimalnej części zachowaną górną część brzuśca (tab. 4). Fragmenty o zachowanej tylko części przydennej mierzono powyżej pierwszego pierścienia. W przypadku ułamków pozbawionych górnej części, pomiaru grubości dokonywano na zachowanym fragmencie. Parametry grubości ścianek zamykają się w trzech grupach:

- naczynia cienkościennie o grubości ścianek od 0,3 do 0,6 cm,
- średniościennie fragmenty naczyń o grubości ścianek w przedziale od 0,6 do 0,9 cm,
- grubościennie powyżej 0,9 cm.

W materiale z Wrocławia-Partynic dominują naczynia średniościennie. Fragmenty grubościennie, w niewielkiej części należą do naczyń zasobowych lub do dolnych partii naczyń.

W analizowanym materiale obtaczanie pokrywa całą powierzchnię naczynia i jest czytelne w postaci pasm złożonych z delikatnych, równoległych smużek lub ostro zarysowanych żłobków.

KLASYFIKACJA FORM NACZYŃ

W analizowanym zbiorze ceramiki zrekonstruowano 16 całych naczyń, 31 zachowanych do dolnej części, 27 form do załomu brzuśca oraz 137 wyrobów tylko w górnej partii naczynia. Podział naczyń oparto na klasyfikacji zaproponowanej przez A. Buko (1990, s. 258–293), wykorzystującej stopień złożoności profilu naczynia. W ten sposób naczynie jawi się jako forma wieloelementowa, składająca się z czterech podstawowych segmentów: wylewu, szyjki, górnej części brzuśca oraz podstawy. Zróżnicowanie kształtu naczynia następuje w wyniku zmian relacji między poszczególnymi elementami polegającymi na eksponowaniu lub redukowaniu niektórych z nich.

W celu rekonstrukcji form naczyń dokonano pomiarów: średnicy wylewu (R1), średnicy szyjki (R2), średnicy największej wydętości brzuśca (R3), średnicy dna (R4), grubości krawędzi (G), wysokości od krawędzi do największej wydętości brzuśca (H1), wysokości od załomu brzuśca do dna (H2) oraz wysokości szyjki (H3). Uwzględniając te cechy w analizowanym materiale, wyróżniono sześć jednostek taksonomicznych (ryc. 19), ich procentowy udział w analizowanym materiale obrazuje wykres 3, natomiast rozmieszczenie w ramach obiektów i arów prezentuje tabela 5.

Do pierwszej rodziny typów oznaczonej literą A zaliczono naczynia o czteroelementowym profilu:

A1 – naczynia bez czytelnego uskoku barku – o esowatym profilu – 107 form, o wskaźniku wydętości brzuśca przyjmującym skrajne wartości od 1,18 do 1,40 (dominują wartości zawarte w przedziale 1,21–1,28); formę tę reprezentują naczynia szerokootworowe o parametrach 1,0–1,1 jak i wąskootworowe przyjmujące wartości zawarte w przedziale 1,11–1,25; stosunek naczyń wąskootworowych do szerokootworowych wynosi 5:3 na korzyść wąskootworowych;

A2 – naczynia o wyraźnie zaznaczonym uskoku barku – 65 form; wskaźnik wydętości brzuśca przyjmuje bardzo szerokie wartości (1,0–1,33), jednak dominuje niski wskaźnik wydętości (1,1–1,2); formy A2 należą do naczyń wąskootworowych (1,1–1,3).

Rodzina typów B (forma trójelementowa) powstała w wyniku zredukowania wylewów, formy w niej zgromadzone wydziela się dość często w odrębne jednostki morfologiczne określane jako naczynia z cylindryczną szyjką. Zaklasyfikowanie do tej rodziny następuje zwykle na podstawie występowania charakterystycznej szyjki (w przypadku materiału z Partynic w ten sposób wydzielono 8 form naczyń bez górnej części), tym samym nie można było je poddać dalszemu podziałowi.

B1 – naczynia bez wyodrębnionego uskoku barku, o niskim wskaźniku wydętości brzuśca (3 egzemplarze);

B2 – naczynia z wyodrębnionym uskokiem barku

(10 egzemplarzy), wskaźnik wydętości brzuśca przyjmuje wartości niskie 1,2;

B3 – naczynie z kryzą (1 egzemplarz), wysoki wskaźnik wydętości 1,4.

Podstawą wydzielenia rodziny typów C stała się redukcja szyjki naczynia. W analizowanym materiale wydzielono 11 naczyń. Wskaźnik wydętości brzuśca wykazuje wartości niskie (1,0-1,1), które jednocześnie dominują, oraz średnie 1,3. Opisaną rodzinę można zaliczyć do pojemników wąskootworowych (1,1).

Rodzinę typów D reprezentują 3 naczynia powstałe na skutek zredukowania barku. Cechą charakterystyczną naczyń jest niski wskaźnik wydętości brzuśca (1,0-1,1), zarazem są to naczynia wąskootworowe (1,1).

Rodzinę typów E tworzą naczynia składające się wyłącznie z podstawy, powstałe w wyniku zredukowania pozostałych partii naczynia – puchar śląski (Kaźmierczyk 1970, s. 293). W omawianym materiale zarejestrowano 9 wyrobów o średnicy od 12 do 18,5 cm.

Kolejną rodzinę tworzy jednoelementowa forma określona literą F – zaliczana w literaturze do grupy form szczególnych (Buko 1990, s. 282). Są to fragmenty dwóch naczyń flaszowatych, wąskootworowych (1,9) o dużym stopniu wydętości brzuśca 1,4.

KRAWĘDZIE

Podstawą studiów były wyroby posiadające całkowicie zachowaną partię naczynia powyżej szyjki. Klasyfikacji poddano 425 krawędzi, w ramach których analizowano:

- krawędź właściwą,
- wylew wewnętrzny i zewnętrzny,
- obecność lub brak wcięcia na pokrywę,
- kształt i formę szczytu (górny fragment krawędzi właściwej).

Systematykę ukształtowania górnej partii naczynia przeprowadzono, uwzględniając sposób uformowania krawędzi w stosunku do płaszczyzny, którą wyznacza górna krawędź naczynia. Pozwoliło to na wyróżnienie w ramach krawędzi czterech podstawowych grup: A – krawędzi poziomych, B – pionowych, C – skierowanych do wewnątrz i D – skierowanych na zewnątrz naczynia.

Podstawą dalszego podziału stało się ukształtowanie krawędzi właściwej – prostej, wypukłej, wklęsłej, w ramach podtypów rozpatrywano ukształtowanie wylewu wewnętrznego i zewnętrznego (ryc. 20). Frekwencję krawędzi zewnętrznych, wewnętrznych, poziomych i pionowych zarejestrowanych w materiale ze stanowiska Wrocław-Partynice prezentuje wyk. 4.

W materiale ze stanowiska Wrocław-Partynice dominują krawędzie skierowane na zewnątrz – 55%, na drugim miejscu znajdują się krawędzie pionowe (20,29% całości zbioru). Procentowy udział krawędzi skierowa-

nych do wewnątrz wynosi 19,3%. Ostatnią grupę tworzą krawędzie poziome – 15,09%.

ORNAMENT

Analiza ceramiki z osady w Partynicach wykazała, że 40% całości badanego materiału posiada ornament. Pojedyncze wątki zarejestrowano na 60,88% fragmentach z całego zbioru zdobionych ułamków, natomiast 34,83% ma dwa wątki. Bogatsze zdobienie składające się z trzech motywów wystąpiło na 2,57% zbioru. Cztery motywy zdobnicze pojawiają się sporadycznie i stanowią 1,72% całości ornamentowanego materiału. W omawianym materiale przeważają motywy ryte, na drugim miejscu znajdują się wątki klute. Udział ornamentu plastycznego w postaci listew o przekrojach owalnym, trójkątnym i prostokątnym jest nieznaczny. Klute i ryte wątki ornamentacyjne zostały wykonane za pomocą narzędzi jedno- lub wielożębnych. Udział narzędzia jednożębnego jest dominujący (wyk. 5).

W omawianym materiale przeważa ornament fryzowy (ryc. 21), w ramach którego dominują wątki składające się z:

- pojedynczych motywów fryzowych ograniczające się do nakłuc lub wątków rytých w postaci linii falistej,
- ornamentu fryzowego o złożonych motywach klutych i rytých,
- motywu fryzowego wkomponowanego w płaszczyzną pokrytą dookólnymi żłobkami,
- motywu fryzowego nałożonego na ornament dookólnych żłobków.

Dookolne żłobki występujące poniżej motywów fryzowych, w nielicznych przypadkach zostały zastąpione liniami falistymi pokrywającymi znaczną powierzchnię naczynia.

PRAŻNICE

Przygotowanie ziarna zbóż do spożycia wymagało żmudnego procesu obróbki. Jednym z prostszych sposobów oczyszczenia było podgrzewanie ziarna za pomocą ognia w naczyniach zwanych prażnicami. Na stanowisku w Partynicach fragmenty tych wyrobów odkryto w trzech obiektach (100, 149, 155). Pierwsze dwie jamy to obiekty zasobowe, w których wystąpiły pojedyncze fragmenty pionowych ścianek prażnic. W obiekcie 155, w jego południowej części zarejestrowano znaczne nagromadzenie ułamków pochodzących prawdopodobnie z jednej dość masywnej prażnicy, w przeważającej części są to pozostałości ścianek i dna. Omawiane zabytki zostały wykonane z gliny, z bardzo dużą zawartością organicznej domieszki schudzającej, wyraźnie czytelnej w przełomach i na powierzchni wy-

robów. Grubość ścianek waha się w przedziale od 2,8 cm do 4 cm. Stan zachowania materiału nie pozwolił na odtworzenie wielkości wyrobów, ich długość prawdopodobnie nawiązywała do znanych z literatury wielkości i w przybliżeniu mogła wynosić od 50 do 100 cm (Malinowski 1959, s. 75). Pozostałości prążeń na stanowiskach o wczesnośredniowiecznej chronologii występują czasami w jamach wyłożonych brukiem, kamieniami, np. jama VI z osady w Biskupinie st. 6, (Szafranski 1961, s. 91). Obiekt ten interpretowany jest przez autora jako miejsce suszenia, prażenia lub oczyszczania ziarna. Być może podobną funkcję spełniała południowa część obiektu 155.

PRZEDMIOTY ŻELAZNE

Zbiór przedmiotów metalowych pozyskany w trakcie badań osady w Partynicach liczy 46 wyrobów.

Najliczniejszą grupę zabytków żelaznych stanowią gwoździe i ich fragmenty. W omawianej osadzie odkryto 14 sztuk zlokalizowanych w obiektach o różnej funkcji. Gwoździe mają czworokątny przekrój trzpienia zakończony uformowaną główką. Silne skorodowanie górnej części gwoździ o wykształconej główce, powodujące ubytek części główki, nie zawsze pozwala na jednoznaczne odróżnienie gwoździ o główce uformowanej jednostronnie od gwoździ z główką kolistą (ryc. 22: 13) lub nieregularną. Prawdopodobnie pojedyncze egzemplarze należą do gwoździ bez główki, trudno jest jednak jednoznacznie stwierdzić, w jaki sposób była ukształtowana górna płaszczyzna gwoździ. Z literatury znane są gwoździe bez główki, o górnej płaszczyźnie prostopadłej do osi gwoźdźca, skośnej lub schodkowej (Piekalski 1991, s. 70). Gwoździe bez uformowanej główki służyły do łączenia drewnianych elementów, często uważa się je również za półsurowiec kowalski (Każmierczyk 1970, s. 100-104).

Kolejną grupę przedmiotów metalowych tworzy 9 noży (tab. 6), wśród których dominują noże o przekroju trójkątnym, wąskiej głowni, prostym tyłcu, ostrzu lekko łukowatym i z trzpieniem wyodrębnionym jedno- lub dwustronnie. W przypadku jednego egzemplarza od strony tyłca występuje charakterystyczne łukowate wycięcie, trudno jednak stwierdzić, czy było ono wykształcone w postaci ostrza.

Do inwentarza przedmiotów żelaznych należy również krzesiwo odkryte w obiekcie 136 (ryc. 22: 15). Zachowane fragmentarycznie krzesiwo ogniwkowe na ziemiach polskich jest datowane na młodsze fazy wczesnego średniowiecza. Tego typu krzesiwo wystąpiło w materiale ze Wzgórza Zamkowego w Szczecinie i jest datowane od połowy XII w. (Rogosz 1983, s. 266).

Narzędzia rolnicze służące do ścinania zboża są reprezentowane przez 1 całkowicie zachowany sierp (ja-

ma 41 – ryc. 22: 8) i 2 fragmentarycznie (obiekty 226 oraz fragment z oczyszczania powierzchni wykopu). Cały zabytek należy do grupy niewielkich sierpów o lekko wygiętym ostrzu, zakończonym słabo wyodrębnionym, krótkim trzpieniem. Kolejne dwa fragmenty stanowią pozostałość ostrzy sierpów. Wszystkie zachowane fragmenty ostrzy sierpów są pozbawione ząbków.

Kolejna grupa narzędzi jest reprezentowana przez dwa dłuta (obiekt 105, 41) i przebijak (jama 149). Długość dłuł wynosi 25,5 cm i 20,5 cm (ryc. 22: 4, 5). Oba narzędzia mają trzpienie o przekroju prostokątnym i silnie rozklepane główki z lekko zaokrąglonymi narożnikami o wymiarach 2,5 x 1,3 cm i 2,1 x 1,5 cm. Narzędziem wykorzystywanym w kowalstwie jest żelazny przebijak (ryc. 22: 12) o okrągłym trzpieniu, długości 10,2 cm i średnicy 1,2 cm, zakończony ostrzem w formie kolca. Owalna główka o wymiarach 2,1 x 1,8 cm posiada ślady intensywnego użytkowania.

Do elementów wyposażenia jeździeckiego należy zaliczyć odkrytą w obiekcie 16 żelazną, jednodzielną, trapezową sprzączkę (ryc. 22: 14). Analogiczna sprzączka trapezowata odkryta została na Ostrówku w Opolu w poziomie osadniczym EII (Wachowski 1984, s. 20-21).

W obiekcie 41 wystąpił fragment podkowy bez zaczepu, z bruzdą i dwoma otworami (ryc. 22: 1). W trzecim, górnym otworze tkwi fragment podkowiaka. Zachowana długość podkowy wynosi 10,1 cm, szerokość taśmy ramy 2,9 cm.

Stan zachowania 14 zabytków uniemożliwił określenie ich formy i funkcji.

PRZEDMIOTY KAMIENNE

Narzędzia codziennego użytku są również reprezentowane w materiale z osady przez zabytki kamienne. Zaliczono do nich oselki, kamienie szlifierskie oraz fragment płytki posadzkowej z czerwonego wapienia – element architektury (łącznie 11 przedmiotów). Oselki są przedmiotami służącymi do ostrzenia narzędzi i wyrobów z metalu, jak również do czyszczenia powierzchni z rdzy i osadów, natomiast kamienie szlifierskie wykorzystywano do wyrównywania powierzchni różnych przedmiotów użytkowych. Pod względem formy wyroby kamienne z Partynic w przeważającej części nawiązują do materiałów znanych z innych stanowisk o wczesnośredniowiecznej chronologii. Pewne różnice czytelne są w stosunku do materiałów z Wrocławia Ostrowa Tumskiego i Ołbina. W wyrobach z osady brak starannie wykonanych oselek o wydłużonej formie z przewierconymi otworami, uważanymi niekiedy za wisiorki (Każmierczyk 1990, s. 124-125, ryc. 58; Piekalski 1991, s. 80-81).

Pod względem formy przedmioty kamienne z Partynic podzielono na dwie grupy. Do pierwszej z nich zali-

czono zabytki o wydłużonym, częściowo nieregularnym kształcie z zaokrąglonymi narożnikami. Drugą grupę stanowią wyroby zbliżone do kwadratu lub prostokąta (tab. 7). Przeważająca część wyrobów kamiennych nosi ślady intensywnego użytkowania.

OBRÓBKA POROŻA I KOŚCI

W analizowanym materiale nie stwierdzono kościanych i rogowych wyrobów. Przesłanką przemawiającą za wykorzystywaniem tych surowców są nieliczne ślady świadczące o ich obróbce. Wystąpiły w postaci nacięć na trzech kościach z obiektu 155 i na jednym fragmencie poroża z jamy 164 oraz w postaci śladów gładzenia zarejestrowanych na jednej kości z obiektu 209.

CHRONOLOGIA

Datowanie osady w Partynicach oparto na analizie materiału ceramicznego. Omawiany zespół pod względem cech technologiczno-technicznych należy do ceramiki całkowicie obtaczanej. Początek funkcjonowania osady wyznacza brak naczyń o cechach charakterystycznych dla ceramiki z przełomu X i XI w. i początków XI w., wyraźnie czytelnych w wyrobach z grodu na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu (Rzeźnik 1995, s. 95-100).

W analizowanym materiale dominują wąskootworowe garnki o profilu esowatym z największą wydutością brzuśca umiejscowioną w 2/3 lub 4/5 wysokości naczynia, stanowiące 53% omawianego zbioru. Na drugim miejscu znajdują się naczynia o wyodrębnionej szyjce – 31%, wśród których wyróżniamy naczynia o krótkiej szyjce – przeważające, i naczynia o szyjce wysokiej. Kolejną grupę tworzą naczynia z cylindryczną szyjką (5%) i puchary (4%). Udział pozostałych form naczyń jest nieznaczny – 7%. Swoją formą materiał z Partynic nawiązuje do znalezisk z terenu Wrocławia Starego Miasta z XI, XII, i XIII w.⁶, gdzie średnica największej wydutości znacznie odbiega od średnicy wylewu lub szyjki (Kaźmierczyk 1970, s. 281).

W materiale ze stanowiska Wrocław-Partynice dominują krawędzie wychylone na zewnątrz, w znacznym stopniu pozbawione profilowania w obrębie krawędzi właściwej. W ramach wylewu wewnętrznego czytelne są wcięcia na pokrywki.

Omawiany materiał zdobiony był ornamentem dookólnych żłobków pokrywających znaczną część naczynia, występujący samodzielnie lub w połączeniu z umieszczonym ponad nim fryzem. Udział rozbudowanych motywów fryzowych jest nieznaczny. W poje-

dynczych przypadkach zanotowano motyw ornamentu fryzowego nałożonego na dookólne żłobki, jak również wkomponowanie w ornament rowków, wątków kłutych. Na nielicznych naczyniach dookólne żłobki zostały zastąpione przez linie faliste pokrywające znaczną część brzuśca. Zarejestrowane wątki fryzowe składają się głównie z nakłuc jednozębnym, sporadycznie wielozębnym narzędziem.

Schylek egzystowania osady określa występowanie w ceramice cech z przełomu XII/XIII w. i I. połowy XIII w., rejestrowanych w postaci pojedynczych, czworokątnych znaków garncarskich (Kramarek 1959, s. 233), fragmentów płaskich den (Rzeźnik 1992, s. 140) oraz naczyń z ornamentem szerokich płytkich żłobków. Ten typ zdobnictwa jest charakterystyczny dla pucharów odmiany 1-4 według J. Kaźmierczyka, w XIII w. czytelny jest również na garnku pucharowatym (Rzeźnik 1998, s. 143).

Osada w Partynicach funkcjonowała zatem między 2. poł. XI a I. poł. XIII w.

PODSUMOWANIE

Konsekwencją przyłączenia Śląska do państwa piastowskiego w końcu X w. była zmiana dotychczasowej rzeczywistości. Nastąpiły istotne przemiany zarówno w dziedzinie polityczno-gospodarczej, jak społecznej i religijnej. Bezpośrednim ich wyrazem był dalszy rozwój regionu. W kształtującej się na Śląsku nowej sieci osadniczej na pierwszy plan wysunął się gród zlokalizowany na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu. Na przełomie X/XI w. stał się on głównym grodem prowincji śląskiej w państwie pierwszych Piastów.

Powstanie ośrodka władzy, zarządzania i kontroli w postaci grodu wraz z obwarowanym podgrodzem, spowodowało konieczność stworzenia ośrodków produkcji dla potrzeb dworu książęcego i załóg grodowych. Wzrost demografii i jednocześnie potrzeb gospodarczych powodował, że na znaczeniu zaczęło zyskiwać osadnictwo otwarte, lokalizowane na terenach przyległych do grodu. W przypadku Wrocławia w XI w. mamy poświadczone znaleziskami archeologicznymi osadnictwo na lewym brzegu Odry, wzdłuż szlaku wiodącego z południa na północ, w postaci czterech skupisk: w pobliżu kościoła św. Wojciecha, w południowej części późniejszego Nowego Targu, na przedpolu mostu prowadzącego na wyspę Piasek oraz między Nowym Targiem i obecnym placem Nankiera (ulica Drewniana), (Kaźmierczyk 1970). Rozrost przestrzenny lewobrzeżnego osadnictwa oraz wyraźne bogacenie się zamieszkującej tu ludności w ciągu młodszych faz wczesnego

⁶ W przypadku osady na lewym brzegu, naczynia o esowatym profilu stanowią od 66 do 76%, udział naczyń o wyodrębnionej szyjce wynosi od 7 do 10%, o szyjce krótkiej od 14 do 27% (Kaźmierczyk 1970, s. 283).

średniowiecza, mimo widocznych śladów zniszczeń pochodzących z końca XI i 1. połowy XIII w., dowodzą, że odgrywało ono w ośrodku wrocławskim znaczącą rolę. Ludność zamieszkująca ten teren, pod względem prawnym niczym nie różniła się od mieszkańców osad rolniczych. Jednak bliskość ośrodka władzy – grodu i ośrodka wymiany w postaci targu i karczmy przy moście Piaskowym zdecydowała, że osada skupiała znaczną liczbę ludności, przyczyniającej się do usprawnienia organizacji wytwórczości, wymiany nie tylko handlowej, ale również wymiany myśli i postępu.

Odmienny w stosunku do lewobrzeżnego Wrocławia charakter miało osadnictwo na prawobrzeżnym Ołbinie. W połowie XI w. istniała tu osada, której rolniczy charakter poświadcza zagrodowe rozplanowanie (Piekalski 1991, s. 28)⁷. Istotne zmiany w osadnictwie Ołbina nastąpiły w początkach XII w. Wtedy to zachodnią jego część zajmował komes Mikora, a w części wschodniej mieścił się dwór platyna Piotra Włostowica ze skupioną wokół niego osadą i dorocznym targiem. Na tym terenie powstało opactwo św. Wincentego, do którego sprowadzono benedyktynów tynieckich. Mieszczące się na Ołbinie pola, ogrody i stawy rybne należały do możnych świeckich lub do klasztoru.

Na terenach sąsiednich, w promieniu do 10 km od grodu, w ciągu XI w. powstały osady otwarte, stanowiące jego zaplecze gospodarcze. Jednym z takich założeń jest wieś Partynice⁸ funkcjonująca między 2. połową XI w. a 1. połową XIII w., zlokalizowana na terenie przyległym do rzeki Ślęzy, na zachodnim zboczu niewielkiego wzniesienia (ryc. 25). W jej wewnętrznym rozplanowaniu czytelne są trzy skupiska obiektów, wyróżnione w oparciu o orientację dłuższej osi budynku mieszkalnego. Analiza przestrzenna reliktyw wsi pozwoliła stwierdzić, że osada ta posiadała rozplanowanie zagrodowe, charakteryzujące się różnym stopniem

zwartości zabudowy. Prawdopodobnie była ona osadą dwu- lub wielodworczą, obecnie trudną do rozwarstwienia chronologicznego.

Na podstawie zachowanych reliktyw trudno jest określić charakter budownictwa. Opierając się na danych głębokościowych, możemy sugerować, że obiekty mieszkalne należą do budynków naziemnych posiadających partie przyziemia zagłębione w podłoże. Pomieszczenia gospodarcze częściowo reprezentują ten sam typ budownictwa. Pojedyncze obiekty o charakterze gospodarczym można zaliczyć ogólnie do budynków zagłębionych w podłoże. Z powodu braku przesłanek pozwalających na odtworzenie konstrukcji budynków, możemy tylko przypuszczać, że nawiązywały one do budownictwa zrębowego, jak również różnego typu konstrukcji szafasowych.

Osadnictwo wiejskie różni się od wczesnomiejskiego brakiem śladów świadczących o wielofazowości budynków mieszkalnych. Nowy budynek stawiano na terenie zajęтым uprzednio przez starszą zabudowę. W przypadku osad przysiółkowych najstarsze poziomy osadnicze przeważnie posiadały budownictwo zagłębione w podłoże. W młodszych poziomach dominowało budownictwo naziemne, często wielofazowe. Ma to bezpośredni związek z charakterem osadnictwa wczesnomiejskiego, powodującego tworzenie się stałych elementów w postaci miejsc handlu, przepraw czy kościołów parafialnych, dzięki którym osady te nabierają cech osad trwałych. Inaczej kształtują się procesy związane z lokalizacją i strukturą zabudowy w przypadku osad wiejskich, takich jak Partynice, gdzie obserwujemy zjawisko polegające na przesuwaniu się osady wzdłuż rzeki w obrębie przykrawędnych partii wysoczyzn. Wewnętrzne rozplanowanie osady często dopasowane jest do ukształtowania terenu.

⁷ Wyróżnione dwa skupiska obiektów grupują budynki mieszkalne, gospodarcze i jamy. Wydzielone dwie zagrody są oddalone od siebie około 15 m. W skład południowej wchodziły dwa budynki mieszkalne i dwa gospodarcze oraz jama (obiekt 17), nawarstwiająca się na obiekt 16. Największa odległość między budynkami wewnątrz zagrody wynosiła 3,5 m. W zagrodzie północnej mieściły się trzy budynki, jeden obiekt gospodarczy, otwarte palenisko i 5 jam, odległość między budynkami wynosiła maksymalnie 3 m (Piekalski 1991 s. 23-29).

⁸ Jej pierwotna nazwa brzmiała Patenice i zaliczana jest do nazw patronimicznych od imienia Paten. Wieś była wzmiankowana w dokumencie z 1273 r. wydanym przez księcia Henryka IV, w którym ogłasza, „że mieszczanin wrocławski Konrad Sarlizan przekazał 8 małych łanów wraz z łąkami, mokradłami i brzegiem rzeki Ślęzy swemu zięciowi Goslerowi i jego żonie Gertrudzie”. W 1342 r. wieś nabył patrycjusz wrocławski o nazwisku Hartlieb (Domański 1967, s. 32).

LITERATURA

- Buko A.
1981 *Wczesnośredniowieczna ceramika sandomierska*, Wrocław.
1990 *Ceramika wczesnopolska. Wprowadzenie do badań*, Wrocław.
- Domański J.
1967 *Nazwy miejscowe Wrocławia i dawnego okręgu wrocławskiego*, Warszawa.
- Dzieduszycki W.
1982 *Wczesnomiejska ceramika kruszwicka w okresie od 2 połowy X w. po połowę XIV w.*, Wrocław.
- Hołubowicz W.
1950 *Garncarstwo wiejskie zachodnich terenów Białorusi*, Toruń.
- Kaźmierczyk J.
1969 *Budownictwo mieszkaniowe z drewna w VI-XIII wieku na obszarze Śląska*, „Archeologia Polski”, t. 14, s. 167-214.
1970 *Wrocław lewobrzeżny we wczesnym średniowieczu*, cz. 2, Wrocław.
1990 *Kamień w kulturze Ostrowa Tumskiego we Wrocławiu w wieku X-XII*, Wrocław-Warszawa.
- Kramarek J.
1959 *Znaki garncarskie na ceramice wrocławskiej z XII i początku XIII w.*, „Silesia Antiqua”, t. 1, s. 219-237.
- Leciejewicz L.
1989 *Słowianie Zachodni. Z dziejów tworzenia się średniowiecznej Europy*, Wrocław.
- Lepówna B.
1968 *Garncarstwo gdańskie w X-XIII wieku*, Gdańsk.
- Malinowski T.
1959 *Wczesnośredniowieczne prażnice wielkopolskie*, „Przegląd Archeologiczny”, t. 11, s. 68-80.
- Moszyński K.
1967 *Kultura ludowa Słowian*, t. 1, Warszawa.
- Parczewski M.
1982 *Plaskowyż Głubczycki we wczesnym średniowieczu*, Kraków.
- Piekalski J.
1991 *Wrocław średniowieczny. Studium kompleksu osadniczego na Olbinie w VII-XIII w.*, Wrocław.
- Rogosz R.
1983 *Obróbka i zastosowanie żelaza*, [w:] „Szczecin we wczesnym średniowieczu. Wzgórze Zamkowe”, red. E. Cnotliwy, L. Leciejewicz, W. Łosiński, Wrocław, s. 262-265.
- Rzeźnki P.
1992 *Uwagi na temat funkcji nakładki na tarczę koła w garncarstwie wczesnośredniowiecznym na ziemiach polskich*, „Studia Archeologiczne”, t. XXII s. 129-145.
1995 *Ceramika naczyniowa z Ostrowa Tumskiego we Wrocławiu w X-XI wieku*, Poznań.
1998 *Przemiany wytwórczości garncarskiej średniowiecznego Wrocławia w czasie wielkiej reformy miejskiej*, [w:] „Kultura średniowiecznego Śląska i Czech. Rewolucja XIII wieku”, red. K. Wachowski, Wrocław, s. 121-159.
- Szafrński W.
1961 *Wyniki badań archeologicznych w Biskupinie, pow. Żnin, na stanowisku 6*, [w:] W. i Z. Szafrńscy, „Z badań nad wczesnośredniowiecznym osadnictwem wiejskim w Biskupinie”, Wrocław.
- Wachowski K.
1984 *Militaria z grodu na Ostrówku w Opolu*, [w:] „Studia nad kulturą wczesnośredniowiecznego Opola”, Wrocław, s. 11-108.

JUSTYNA KOLENDA

DIE FRÜHMITTELALTERLICHE SIEDLUNG

Zusammenfassung

Die Siedlung liegt entlang an der Ślęza (dt. Lohe), dem linksufrigen Nebenfluß der Oder, längs der Norden-Süden-Achse, auf durchlässigem, sandigem Boden. Die Fundstelle in Wrocław-Partynice ist ein am breitesten freigelegtes Dorf, das in der nahen Nachbarschaft des frühmittelalterlichen Breslau liegt. Die Siedlung befindet sich z. Z. innerhalb von administrativen Grenzen der Stadt, in ihrem süd-westlichen Teil und ist gradlinig etwa 8 km von der einstigen Burg auf der Dominsel

entfernt. Die Siedlung liegt im westlichen Teil der Fundstelle auf einer Fläche von 54 a (Abb. 1), (erkannt wurde der östliche und südliche Rand der Siedlung).

Das Hauptkennzeichen der funktionalen Aufteilung der Objekte ist das Kriterium der Größe und der Form. Einer funktionalen Analyse wurden 192 Objekte von frühmittelalterlicher Zeitstellung unterstellt (Diagramm 1).

Als Überreste einer beständigen Bebauung vom Wohncharakter wurden die Gruben mit einer Fläche